

**Zpráva o plnění Koncepce prevence
a řešení problematiky bezdomovectví
v České republice do roku 2020
za rok 2015**

Praha, červenec 2016

Obsah

Úvod	1
1 Shrnutí plnění opatření v roce 2015.....	2
2 Oblast přístupu k bydlení.....	4
3 Oblast sociálních služeb.....	22
4 Oblast přístupu ke zdravotní péči.....	26
5 Oblast informovanosti, zapojení a spolupráce	37
Příloha č. 1: Seznam zkratk.....	45

Úvod

Cílem předkládaného materiálu je podrobné zmapování způsobu plnění opatření obsažených v „*Koncepci prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020*“ (dále jen „*Koncepce*“) ze strany jednotlivých gestorů pro rok 2015 a opatření průběžných. Uvedenou Koncepci schválila vláda České republiky (dále jen „ČR“) svým usnesením ze dne 28. srpna 2013 č. 666. Koncepce pracuje s různými přístupy řešení problémů osob bez domova s přihlédnutím k míře a diferenciaci jejich problémů. Zahrnuje **témata od podpory přístupu k bydlení a zdravotní péči až po podporu zvyšování informovanosti a spolupráce všech relevantních aktérů**. Záštitu nad zpracováním kapitol věnovaných jednotlivým prioritním oblastem převzali garanti z řad odborné veřejnosti.

Uvedenou Koncepcí **vláda přijala funkční definici bezdomovectví ETHOS** (Evropská typologie bezdomovectví a vyloučení z bydlení), vytvořenou Evropskou federací národních sdružení pracujících s bezdomovci (dále jen „FEANTSA“), přizpůsobenou na prostředí ČR. Dle typologie bezdomovectví ETHOS se jedná o souhrnné označení pro heterogenní populační skupinu zahrnující jak viditelné bezdomovce, tj. osoby, které **spí venku** (bez střechy), tak osoby, které v důsledku nemožnosti zajistit si jiné bydlení žijí v **ubytovacích zařízeních pro bezdomovce**, dále osoby, jejichž **bydlení je nejisté**, a také osoby, které žijí v **podmínkách, které neodpovídají minimálním standardům bydlení v daném kulturním a sociálním prostředí**. Východiskem pro prevenci a řešení problému bezdomovectví se tak stal širší, procesuální pohled na problematiku bezdomovectví a nutnost jejího **komplexního, koordinovaného a včasného řešení**.

Na základě výše uvedeného usnesení vlády byl dále vypracován „*Návrh konkrétních kroků a harmonogram k plnění Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020*“ (usnesení vlády ze dne 21. května 2014 č. 366; dále jen „*Návrh realizace Koncepce*“), kterým byly konkretizovány kroky k plnění jednotlivých opatření Koncepce a aktualizovány některé gesce, a to zejména v souvislosti se vznikem úřadu ministra pro lidská práva a legislativu.

Koncepce má přispět k **plnění národního cíle v oblasti boje s chudobou a sociálním vyloučením**, ke kterému se ČR zavázala v rámci *Národního programu reform*, a který zní takto: „*Udržení hranice počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech bez zaměstnané osoby do roku 2020 na úrovni roku 2008.*“ Česká republika současně vyvine úsilí vedoucí ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech bez zaměstnané osoby o 30 000 osob.

Koncepce reaguje jak na potřeby ČR, tak i na požadavky EU posílit „*zacílené sociální služby na nejvíce znevýhodněné skupiny*“. Ve *Strategii Evropa 2020* je bezdomovectví identifikováno jako jedna z nejextrémnějších forem chudoby a sociálního vyloučení. Koncepce byla proto zpracována i v souladu s **písemným prohlášením Evropského parlamentu ze dne 16. prosince 2010 o Strategii EU pro bezdomovectví**.

1 Shrnutí plnění opatření v roce 2015

Plnění opatření, která Koncepce formuluje, je třeba pravidelně vyhodnocovat a vzhledem k měnícím se společenským podmínkám flexibilně aktualizovat či doplňovat. V rámci **Plánu nelegislativních úkolů vlády České republiky na 1. pololetí 2015** bylo ministryni práce a sociálních věcí ve spolupráci s dalšími resorty uloženo vypracovat „**Zprávu o plnění opatření Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 za rok 2014**“ (dále jen „Zpráva“) a předložit ji vládě k projednání do 30. června 2015.

Vzhledem k tomu, že opatření Koncepce uložila vláda svým usnesením ze dne 28. srpna 2013 č. 666 realizovat ministryni práce a sociálních věcí ve spolupráci s ministryní pro místní rozvoj, 1. místopředsdou vlády pro ekonomiku a ministrem financí, ministrem zdravotnictví, ministrem školství, mládeže a tělovýchovy, ministrem spravedlnosti, ministrem vnitra, ministrem dopravy a ministrem průmyslu a obchodu, oslovilo Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky (dále jen „MPSV“) dotčené resorty s žádostí o zaslání podkladů o plnění opatření a o součinnost při vypracování této Zprávy.

Tato Zpráva je členěna podle jednotlivých částí Koncepce:

- **Oblast přístupu k bydlení;**
- **Oblast sociálních služeb;**
- **Oblast přístupu ke zdravotní péči;**
- **Oblast informovanosti, zapojení a spolupráce.**

Materiál byl vypracován na základě obdržených podkladů od všech gestorů jednotlivých opatření.

U každého jednotlivého opatření (číslovaných dle Koncepce, potažmo Návrhu realizace Koncepce) je uveden souhrn plnění od všech odpovědných resortů a institucí. V případě, že se na realizaci opatření podílí více resortů, odpovídají za jejich plnění společně.

Opatření navržená v Koncepti mají ve svém důsledku pozitivní dopad na rovné příležitosti žen a mužů v české společnosti, především z toho důvodu, že se zaměřují na téma extrémní chudoby. Navrhovaná opatření, např. návrh zákona o sociálním bydlení, potom obsahují implicitní návrhy na zlepšení postavení sociálně znevýhodněných žen, např. obětí domácího násilí, domácností samoživitelek ale samoživitelů (kde domácnosti vedené samoživitelkami tvoří zhruba 90 % takových domácností) a osaměle žijících seniorek ale i seniorů v obdobné situaci.

Každé opatření obsahuje stanovisko „**Meziresortní pracovní skupiny k monitorování plnění opatření Koncepce**“ (dále jen „**Meziresortní pracovní skupina**“), která je na základě bodu II.2 usnesení vlády ze dne 28. srpna 2013 č. 666 monitorovacím orgánem uvedené Koncepce. V případě, že opatření bylo splněno jen částečně nebo nebylo realizováno vůbec, je navržen další postup.

Monitorováno bylo plnění 32 opatření, u kterých bylo uloženo průběžné plnění nebo jež měla být splněna do 31. prosince 2015. Z uvedených opatření je jedno opatření v gesci Ministerstva zdravotnictví neplněno, gestor požádal o odložení termínu. Zcela splnit se podařilo jedno opatření s termínem do konce roku 2015. Částečně bylo plněno devět opatření. 21 opatření bylo plněno průběžně.

Prodloužení termínu realizace bylo navrženo u osmi opatření, jejichž termín plnění se nepodařilo dodržet, a to zejména z důvodů posunu termínu předložení souvisejících návrhů zákonů, které jsou pro další plnění Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví stěžejní, poněvadž je na ně navázáno plnění množství opatření.

2 Oblast přístupu k bydlení

Koncepce v oblasti přístupu k bydlení cílem na prvním místě stanovila **standardizaci státní podpory sociálního bydlení**. Pro pozitivní posun v této oblasti je dále nezbytné zajistit **fungující systém prevence bezdomovectví včetně podpory udržení bydlení** pro osoby, které byly bez přístřeší, a bydlení se jim podařilo získat. Důležité je **zavedení nástrojů umožňujících přechod osob ze situace bezdomovectví (včetně substandardního bydlení) do bydlení**. V souvislosti s bydlením stanovila Koncepce jako úkol také zabezpečení **efektivnějšího využívání stávajících nástrojů dávkových systémů**. Role obcí na poli bytové politiky je nezastupitelná, je proto žádoucí **posílení koordinační a plánovací role obce s rozšířenou působností** ve vztahu k osobám v nepříznivé sociální situaci spojené s bydlením **a vytvoření podpůrných nástrojů k jejímu naplnění**.

Nadále bude třeba věnovat pozornost **problému přeplněnosti bytů** (trpí jí až třetina domácností se závislými dětmi) a problematice **ubytoven**. Během let 2010 - 2012 se zdvojnásobil evidovaný počet osob v hmotné nouzi bydlících ve formě bydlení „jiná“, což zahrnuje mimo jiné i ubytovny. Čtvrtina až třetina domácností jednotlivců či neúplných domácností s dětmi má **náklady na bydlení vyšší než 40% jejich příjmu a jejich počet spíše roste**.

Opatření:

5.1.2a Legislativní úprava sociálního bydlení.

Legislativně je třeba vymezit:

- **postavení státu a jeho povinnosti,**
- **postavení obcí a jejich povinností,**
- **příp. také postavení soukromých a neziskových subjektů a církví,**
- **minimální standardy sociálního bydlení,**
- **cílové skupiny osob pro sociální bydlení,**
- **vytvoření nástrojů finanční podpory sociálního bydlení (výstavby, rekonstrukce či odkupu)**
- **řešení vazeb na související právní předpisy.**

Gestor: MPSV ve spolupráci s MMR a ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu (dále jen „MLP“)

Termín: II. Q 2016

Kroky:

1. Vypracování věcného záměru zákona o sociálním bydlení.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MMR a MLP

Termín: II. Q 2015

2. Vypracování zákona o sociálním bydlení.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MMR a MLP

Termín: II. Q 2016

Plnění opatření:

Na základě usnesení vlády ČR ze dne 12. října 2015 č. 810, kterým byla schválena Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015 – 2025 bylo upuštěno od vypracování věcného záměru zákona o sociálním bydlení. V roce 2015 byly připraveny teze k návrhu zákona o sociálním bydlení a **pracovní verze paragrafovaného znění zákona o sociálním bydlení**. Tato pracovní verze je diskutována s klíčovými partnery z oblasti státní správy (spolugestoři, Ministerstvo financí, Ministerstvo vnitra), Asociací krajů, Svazem měst a obcí ČR a Sdružením místních samospráv. Návrh zákona bude po připomínkovém řízení předložen vládě, a to v říjnu 2016. Po přijetí vládou by měl zákon nabýt účinnosti v listopadu 2017.

Připravovaný návrh zákona definuje pojem „**sociální bydlení**“ jako nájemní bydlení poskytované osobám v bytové nouzi či bytovou nouzí ohroženým za účelem předcházení sociálního vyloučení a pádu do chudoby.

Sociální bydlení má být poskytováno v těchto formách: **sociální byt** a **dostupný byt**. Systém je doprovázen poskytováním **sociální práce** zaměřené na řešení nepříznivé sociální situace včetně potřeby vhodného bydlení. Sociální bydlení navazuje na síť sociálních služeb dle § 57 zákona 108/2000 Sb., konkrétně na služby **azylové domy**. Sociální služba azylový dům bude přijímat osoby, které získají nárok na podporu v systému sociálního bydlení dle tezí a odůvodnění zákona o sociálním bydlení. Tito lidé obdrží od Úřadu práce Rozhodnutí o vzniku nároku na podporu a ze strany poskytovatele sociální služby s nimi bude uzavřena smlouva, obdobně jak je tomu u běžných uživatelů služby.

Podle připravovaného návrhu zákona o sociálním bydlení je **osobou v bytové nouzi osoba**, která:

a) **nemá zajištěno nebo nevlastní bydlení**, bydlí **v nejistém** (bez nájemní nebo podnájemní smlouvy) nebo **nevyhovujícím bydlení**, popřípadě **po dobu nejméně 6 kalendářních měsíců po sobě jdoucích užívá k zajištění svého bydlení pouze služeb azylových domů a nocleháren**, nebo

b) sama nebo společně s osobami, se kterými je posuzována, **vynakládá na bydlení více než 40 % započitatelných příjmů** podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů,

a zároveň její příjem, popřípadě též s příjmem společně posuzovaných osob, po úhradě nákladů na bydlení, nepřesahuje 1,6 násobku životního minima podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů, a tato příjmová situace trvá nejméně 6 kalendářních měsíců po sobě jdoucích.

Zvláště zranitelnými osobami, které budou moci využít zrychlení procesu přidělování sociálního či dostupného bytu, jsou senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi, samoživitelé a samoživitelky, pečující osoby, oběti domácího násilí, lidé opouštějící ústavní zařízení a lidé diskriminovaní podle definice v antidiskriminačním zákonu (198/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

MMR se jako spolugestor přípravy návrhu zákona o sociálním bydlení podílí na formulaci paragrafů, které spadají do jeho kompetence – jedná se zejména o oblast financování sociálního bydlení, nastavení vzájemných vztahů mezi obcemi jako poskytovateli a uživateli sociálních bytů a další, dále poskytuje podklady pro přípravu hodnocení dopadů regulace (RIA) k zákonu o sociálním bydlení.

MLP je společně s MPSV spolugestorem tohoto úkolu také na základě Konceptce sociálního bydlení - specifického cíle I.V. Předložení návrhu zákona o sociálním bydlení s termínem ve druhém čtvrtletí 2016. V této roli se pracovníci MLP účastní pracovních jednání k přípravě tohoto zákona a dále ad hoc spolupracují s pracovníky MPSV při řešení dílčích aktivit při přípravě tohoto zákona (konzultace dílčích otázek). Odbor pro sociální začleňování (Agentura) v Úřadu vlády ČR je také připraven spolupracovat při realizaci individuálního projektu MPSV s názvem „Příprava a implementace systému sociálního bydlení v ČR“.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno podle harmonogramu. Vláda rozhodla o tom, že věcný záměr zákona o sociálním bydlení se připravovat nebude. Místo toho zahájilo MPSV ve spolupráci se spolugestory a dalšími aktéry přípravu paragrafovaného znění návrhu zákona o sociálním bydlení.

5.1.2b Zajištění programů podpory pořízení, rekonstrukce nebo výstavby sociálního bydlení.

Gestor: MMR.

Termín: Plnění v návaznosti na zpracování Konceptce sociálního bydlení (původně III. Q 2014).

Popis opatření: *Stávající podpora poskytovaná Ministerstvem pro místní rozvoj probíhá podle podprogramu „Podpora výstavby podporovaných bytů“ v rámci programu „Podpora bydlení“. Kromě výše uvedeného poskytuje Státní fond rozvoje bydlení zvýhodněné úvěry podle nařízení vlády č. 284/2011 Sb., o podmínkách poskytnutí a použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěru na podporu výstavby nájemních bytů na území ČR, ve znění nařízení vlády č. 268/2012 Sb.*

Plnění opatření:

MMR každoročně poskytuje dotace na vznik nájemních bytů pro sociální bydlení podle programu **Podpora výstavby podporovaných bytů**. Cílem podpory je vznik nájemních bytů sloužících k poskytování sociálního bydlení pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních

potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace - věk, zdravotní stav nebo sociální okolnosti jejich života.

Dotace umožňují jak vznik nových nájemních bytů prostřednictvím výstavby (novostavby, stavební úpravy stávajících nebytových objektů, které dosud nesloužily k bydlení, rekonstrukce bytových domů, v nichž žádný byt není vhodný k užívání a pronajmutí), tak vznik nájemních bytů prostřednictvím pořízení (koupě nebo dražba bytu), což umožňuje využití stávajícího bytového fondu.

Tabulka ukazuje počty bytů, na jejichž výstavbu byla v roce 2015 poskytnuta dotace z kapitoly MMR, podprogram Podpora výstavby podporovaných bytů:

rok	dotační titul		počet zahájených bytů v daném roce	celkové finanční prostředky na zahájené byty v Kč ^{x)}
2015	Podporované byty	Celkem	704	422 059 693,-
		Pečovatelské byty	192	117 708 717,-
		Vstupní byty	190	107 550 976,-
		Komunitní dům seniorů	322	169 800 000,-

^{x)} Poznámka: v údajích k dubnu 2016 nejsou vyčíslení konečná, protože u všech dotačních titulů existují dotované akce, které nedočkaly dotace.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno částečně. Meziresortní pracovní skupina doporučuje dále se zaměřit na způsoby a míru využívání podpory z výše uvedených programů v obcích a regionech. Z výše uvedených dat vyplývá, že převažují byty s pečovatelskou službou nad vstupními. **Pečovatelské domy nebo byty mohou sloužit i lidem bez domova, pokud potřebují pečovatelskou službu. Nicméně nejsou primárně určeny lidem bez domova.** Zpráva Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) hovoří o problémech při využívání podporovaných bytů vystavěných s využitím dotací MMR.¹ Zpráva NKÚ a stanovisko MMR ještě nebylo projednáno vládou, takže záležitost zatím není uzavřena.

5.1.2c Zjišťování skutečných potřeb osob ohrožených ztrátou bydlení nebo bezdomovců v místě/regionu v souvislosti s prevencí a řešením bezdomovectví v rámci strategií sociálního začleňování obce/kraje.

¹ Nejvyšší kontrolní úřad, tisková zpráva, dostupné na: <http://www.nku.cz/cz/media/stat-dal-za-porizeni-9-a-pul-tisice-bytu-pro-znevychodnene-temer-5-miliard-korun--jestli-je-ale-skutecne-vyuziva-cilova-skupina--uz-mmr-nesleduje-id8182/>.

Gestor: Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) ve spolupráci s Úřadem vlády, obcemi, kraji, Svazem měst a obcí ČR (SMO ČR), Asociací krajů ČR (AK ČR).

Termín: Průběžně.

Popis opatření: *U obcí a krajů žádajících o financování projektů z OP Zaměstnanost 2014 – 2020 (dále jen „OPZ“) nebo IROP bude u relevantních projektů posuzováno, zda strategie obcí a krajů v oblasti sociálního začleňování zahrnují zjištění skutečných potřeb osob ohrožených ztrátou bydlení nebo bezdomovců.*

Plnění opatření:

VÚPSV v roce 2014 a 2015 realizoval projekt TD020141 „**Metodika prevence ztráty bydlení**“ (s finanční podporou TA ČR v rámci programu Omega), jehož výsledkem je certifikovaná metodika, která byla MPSV certifikována. Metodika si klade za cíl **posílit výkon sociální práce** zejména na obcích s rozšířenou působností, **včetně aktivního vyhledávání osob ohrožených ztrátou bydlení**. Metodika je primárně určena a vytvořena pro potřeby **sociálních pracovníků obcí s rozšířenou působností, případně sociálních pracovníků pověřených obecních úřadů**. Je však využitelná i pro **další pracovníky, kteří přicházejí do kontaktu s osobami a domácnostmi ohroženými ztrátou bydlení**, jako jsou sociální pracovníci poskytující sociální služby, sociální kurátoři, sociální pracovníci ve zdravotnických zařízeních, sociální pracovníci v zařízeních výkonu trestu odnětí svobody, pracovníci kontaktních pracovišť ÚP ČR, krajských úřadů, jako i další pracovníci v rámci struktury obcí s rozšířenou působností. Stěžejní postupy Metodiky jsou založeny na širší spolupráci sociálních pracovníků v rámci institucí mezi sebou a s dalšími aktéry (jako jsou například pronajímatelé bytového fondu).

Metodika poskytuje **konkrétní návody pro řešení situací**, se kterými se sociální pracovníci v souvislosti s prevencí ztráty bydlení setkávají. Ke každé základní nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení je definován **cíl, ke kterému by její řešení mělo vést**. Pokud má řešení situace několik variant, jsou stanoveny a popsány dílčí cíle vážící se na tyto varianty, a ke každé z těchto variant je stanoven **postup řešení v jednotlivých krocích**.

K plnění opatření přispívá též **individuální projekt MPSV „Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni“** (CZ1.04/3.1.00/04.00016), jehož realizace byla započata v říjnu 2014 a který byl ukončen v prosinci 2015. Obecným cílem projektu je přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a sociálního vyloučení, ke kterému se ČR zavázala v rámci strategie Evropa 2020, vycházejícího ze strategie Evropa 2020: *„Udržení hranice počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s nízkou pracovní intenzitou do roku 2020 na úrovni roku 2008“*. Konkrétním cílem je zajistit odpovídající podporu místním aktérům ve vytváření sociálně začleňujících politik, a to vč. doporučeného způsobu identifikace témat místních strategií a zapojení relevantních aktérů. V rámci projektu byly vypracovány tři metodické dokumenty: **Metodika vytváření strategie sociálního začleňování na místní úrovni, Metodika řešení předluženosti nejchudších obyvatel a Návrh na řešení vybraných sociálně-zdravotních aspektů problematiky bezdomovectví s vazbou na**

regionální a místní specifika. Byl také vytvořen informační materiál „**Informace a kontakty pro osoby v nouzi**“, který srozumitelným způsobem shrnuje formy pomoci dostupné na lokální či regionální úrovni, a to včetně kontaktů a dalších důležitých informací. Veškeré materiály vytvořené v projektu byly představeny na závěrečné konferenci k projektu a také rozeslány na všechny ORP a kraje v ČR, mimo hlavního města Prahy.

V roce 2015 MPSV realizovalo **online dotazníkový průzkum v obcích s rozšířenou působností a ve správních obvodech hl. m. Prahy.** Cílem průzkumu bylo především **zmapování aktuální situace** v obcích s rozšířenou působností z hlediska prevence, výskytu a řešení bezdomovectví. V průzkumu bylo osloveno celkem **227 obcí s rozšířenou působností.** Dotazník byl určen k vyplnění sociálním pracovníkům obcí včetně sociálních kurátorů, popřípadě i jiných zaměstnanců, jejichž náplní práce jsou i aktivity zaměřené na problematiku bezdomovectví a dostupnosti bydlení. Rámcovým záměrem průzkumu bylo získat data, která vypovídají o aktuálních postojích zaměstnanců obcí k řešení problematiky bezdomovectví i úrovni zapojení obcí do řešení a prevence problematiky ztráty bydlení v místních podmínkách. Výsledky průzkumu MPSV použije jako **podklad k formulaci návazných kroků v rámci plnění opatření Koncepce prevence vzniku a řešení bezdomovectví v České republice do roku 2020, zejména v oblasti sociální práce, sociálních služeb a sociálního bydlení.** Průzkum přinesl poznatky že, **podle odhadů sociálních pracovníků obcí je v ČR bez domova 68,5 tisíce lidí.** Mezi tyto osoby bez domova řadíme jednak osoby na ulici a dále i osoby v různých institucích, které nemají vlastní bydlení (věznice, nemocnice, pobytová zařízení sociálních služeb, dětské domovy apod.)

Ztrátou bydlení je v ČR ohroženo až 119 tisíc osob. Mezi tyto osoby řadíme i osoby v nevhodném (atypickém, např. nezkolaudované stavby pro bydlení) a právně nejistém bydlení.

Podle průzkumu je mezi bezdomovci až **23,6 % žen, 11,9 % osob do 18 let a 10,3 % tvoří osoby nad 65 let.** Nejvyšší odhady počtu osob bez bydlení jsou v Moravskoslezském kraji - téměř 14 tisíc osob, a dále v hlavním městě Praze – 9,5 tisíce osob. Většina osob bez bydlení jsou však občany, kteří mají trvalý pobyt v místě, kde se i fakticky zdržují, pouze v Praze a Plzeňském kraji odhady hovoří o opaku. Mezi nejčastější důvody a příčiny bezdomovectví sociální pracovníci obecních úřadů považují zadlužení, dále i závislost na alkoholu, také však nezaměstnanost a chybějící nízkonákladové bydlení. **Zároveň přes 90% obcí uvedlo sociální práci jako nástroj k řešení problematiky bezdomovectví.** Nemůže se však jednat o nástroj jediný, podle údajů, které respondenti uváděli lze dovozovat potřebnost spolupráce obecních úřadů v přenesené působnosti se samosprávou a potřebu posílení nástrojů bytové politik, respektive potřebných bytových kapacit.

Pro získání empirických dat si MPSV objednalo **dotazníkové šetření uživatelů azylových domů a domů pro matky s dětmi Armády spásy** s cílem získat odpovědi na otázky, jaká je sociální situace uživatelů azylových domů a domů pro matky s dětmi z hlediska možností poskytované služby a jaký typ sociální (či obdobné) služby by lépe vyhovoval možnostem uživatele. Z dotazníkového šetření vyplynula charakteristika uživatelů uvedených služeb z hlediska vzdělání, zaměstnání, příjmové situace aj. i využití bydlení s různým typem podpory.

MPSV si dále v roce 2015 objednalo **Monitoring nepříznivých situací**, analytický materiál obsahující **statistické a kasuistické materiály z činnosti některých občanských poraden Asociace občanských poraden**, a informace vyplývající ze šetření provedeného mezi představiteli sociálních odborů městských úřadů, příspěvkových organizací měst či neziskových organizací. Mapování problematiky nepříznivých životních situací poskytlo informace o nejohroženějších skupinách obyvatel, mezi něž patří především předlužení lidé, sociálně vyloučení nebo ohrožení sociálním vyloučením, nezaměstnaní a rodiny s neuspořádanými vztahy nebo rodiny neúplné. **Výsledky monitoringu potvrdily rovněž nutnost mezioborové spolupráce a průběžné informování veřejnosti, včetně dostatečného vybavení sociálních pracovníků i dalších odborníků.**

MPSV také finančně podpořilo delegaci EAPN na každoročně konané **Evropské setkání lidí žijících v chudobě**, které se uskutečnilo ve dnech 19. a 20. listopadu 2015. Následně MPSV obdrželo od EAPN soubor doporučení, která slouží jako podklad pro další odbornou práci v této oblasti.

Odbor pro sociální začleňování Úřadu vlády realizoval v letech 2013-2015 individuální projekt „**Zavádění systémových nástrojů sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách**“, na který navázal systémovým projektem „**Systémové zajištění sociálního začleňování**“. V rámci těchto projektů byl připraven a je implementován Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL). V rámci KPSVL jsou zpracovávány ve spolupracujících obcích a regionech Strategické plány sociálního začleňování. Součástí přípravy těchto plánů je také důkladná analýza rozsahu a potřeb cílové skupiny osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených, tj. také osob v různých formách bezdomovectví. Analýzy místních situací využívají jak již realizované studie, tak zkušenosti místních aktérů participujících v pracovních skupinách, tak dalších ad hoc realizovaných výzkumů. V rámci KPSVL se do roku 2020 předpokládá vznik zhruba 70 místních SPSZ, které budou obsahovat také analýzu potřeb osob ohrožených ztrátou bydlení nebo osob bez domova. Již schválené Strategické plány jsou k dispozici na odkazu www.socialni-zaclenovani.cz v sekci Lokality.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je průběžně plněno.

5.1.2f Pilotní projekty zaměřené na sociální inovace v oblasti prevence a řešení bezdomovectví (multidisciplinární spolupráce, peer support – zapojení bývalých bezdomovců) včetně zvážení využití podpory z fondů EU.

Gestor: MPSV.

Termín: Průběžně.

Popis opatření: *V období 2014 – 2020 se naskýtá prostor odzkoušet v ČR dosud nerealizované (příp. jen v nějakém regionu, místě či jiným způsobem) nástroje z oblasti prevence a řešení bezdomovectví, a to s přispěním Evropských strukturálních a investičních fondů Evropské unie. Dosavadní podpora směřovala zejména do oblasti sociálních služeb dle zákona č. 108/2006, o sociálních službách. Dle Koncepce měly vzniknout zejména nástroje s potenciálem udržitelné*

systemové změny v oblasti prevence bezdomovectví, zefektivnění současného systému sociálních, zdravotních a dalších začleňujících služeb a nástroje podporující přechod osob bez domova do bydlení.

Kroky:

1. Zjištění možnosti podpory aktivit zaměřených na sociální inovace v oblasti prevence a řešení bezdomovectví v OPZ, příp. v dalších operačních programech, včetně zjištění poptávky potenciálních realizátorů.

Gestor: MPSV ve spolupráci s Meziresortní pracovní skupinou

Termín: 1. pol. roku 2014

2. Spolupráce s příslušným řídicím orgánem na vypsání výzev na podporu aktivit zaměřených na sociální inovace v oblasti prevence a řešení bezdomovectví.

Gestor: MPSV ve spolupráci s Meziresortní pracovní skupinou

Termín: 1. pol. roku 2015

3. V případě úspěšného vypsání výzvy dle předchozího kroku poskytování podpory při předkládání projektových žádostí a provádění a řízení vybraných projektů.

Gestor: MPSV ve spolupráci s Meziresortní pracovní skupinou

Termín: Před a v průběhu realizace projektů

4. Vyhodnocení úspěšnosti podpořených projektů (a případně plošná podpora z Prioritní osy 2 OPZ).

Gestor: MPSV odbor 82 ve spolupráci s 92, 83 a Meziresortní pracovní skupinou

Termín: Milníky v průběhu projektů v případě podpory z Prioritní osy 3 OPZ (termíny zatím nelze přesně určit); do roku 2017.

Plnění opatření:

MPSV v roce 2015 připravilo a předložilo projektový záměr „**Systémová podpora sociální práce v obcích**“, který je zaměřen na rozvíjení kompetencí obcí typu III, popřípadě i II v oblasti výkonu kompletního spektra činností sociální práce v obci. Neoddělitelnou součástí těchto kompetencí jsou **aktivity sociální prevence a zjišťování potřeb obyvatel v území v působnosti obcí typu III a II**. V průběhu roku byla připravována projektová žádost, která byla předložena v březnu 2016, a probíhala příprava k realizaci v souladu s podmínkami výzvy, která byla vyhlášena v září 2015.

Model "**Housing first**" bude řešen v rámci projektu přímého přidělení MPSV "Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend" podpořeného z výzvy OPZ č. 03_15_017 Systémové projekty realizované MPSV a ÚMPOD. V projektu dojde v rámci klíčové aktivity č. 2 k **převzetí a předkladu příruček k Housing first a Housing ready**. Projekt předpokládá pilotní odzkoušení modelu Housing first.

V rámci výzvy 024 (Sociální inovace v oblasti sociálního začleňování a přístupu na trh práce pro nejohroženější skupiny) OPZ jsou osoby bez přístřeší jednou z cílových skupin, na které mohou být zaměřena inovační řešení. V současné době byly doporučeny k realizaci **dva projekty**. Jedním z nich je

projekt zaměřený na pilotní testování tzv. **Rapid Re-housing**, jakožto součásti modelu Housing First pro rodiny s dětmi, druhým projektem je zapojení žen bez domova jako peer pracovník v programu prevence bezdomovství žen vycházející z anglického modelu **Recovery College**.

Téma bezdomovství je zdůrazněno také ve výzvě 124 (Podpora inovačního prostředí), kde je počítáno se **vznikem znalostní platformy na toto téma**. Cílem znalostních platform je uskupit osoby a subjekty, které se daným tématem zabírají a působí na různých úrovních. Centrem platformy by mělo být znalostní pracoviště (výzkumný ústav, VŠ, případně další subjekt), které by provádělo výzkum na základě znalostních zdrojů členů platformy, vyhodnocovalo impakt projektů a intervencí realizovaných v oblasti bezdomovectví a následně by bylo schopno výsledky aplikovat. Platforma by také předkládala výstupy a doporučení pro policy makery v dané oblasti. **Počítá se také s možnou podporou advokační činnosti pro úspěšná řešení v oblasti bezdomovectví.**

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je průběžně plněno podle harmonogramu. Je důležité zintenzivnit a rozvinout spolupráci v Meziresortní pracovní skupině.

5.1.2g Systematizace aktivit a činností zaměřených na prevenci bezdomovectví a sociálního vyloučení na ORP a krajích zejména v těchto oblastech:

- prevence zadlužování např. formou podpory protidluhového poradenství, podpory aktivit obcí směřujících k včasnému řešení dluhů souvisejících s bydlením;
- identifikace důvodů ohrožení ztráty bydlení a distribuce informací;
- fungování jako kontaktní bod pro osoby ohrožené ztrátou bydlení;
- zprostředkování pomoci vedoucí k řešení problémů ohrožujících udržení bydlení nebo jeho opětovného nalezení z důvodu předlužení nebo zadlužení (přístup k oddlužení, právní pomoc);
- zprostředkování odborného sociálního poradenství;
- poskytování základních informací o možnostech získání sociálních dávek a o právní pomoci.

Gestor: MPSV ve spolupráci s obcemi, SMO ČR, kraji, AKČR, APSS.

Termín: Do konce roku 2015.

Kroky:

1. Průzkum zaměřený na dostupnost poradenství pro řešení potřeb bydlení v obcích.

Gestor: MPSV

Termín: Do konce roku 2014

2. Vyhodnocení průzkumu a návrh dalších opatření.

Gestor: MPSV

Termín: Do 30. 3. 2015

Plnění opatření:

Opatření bylo v roce 2015 plněno zpracováním **Metodiky prevence ztráty bydlení** a také projektem **Sociální začleňování na místní a regionální úrovni**. V neposlední řadě k plnění opatření významně přispěl také **průzkum bezdomovectví na obcích**. Bližší informace k metodice, průzkumu a projektu viz plnění opatření 5.1.2c. Konkrétním cílem bylo zajistit odpovídající podporu místním aktérům ve vytváření sociálně začleňujících politik, a to vč. doporučeného způsobu identifikace témat místních strategií a zapojení relevantních aktérů. V rámci projektu byly vypracovány tři metodické dokumenty: **Metodika vytváření strategie sociálního začleňování na místní úrovni**, **Metodika řešení předluženosti nejchudších obyvatel** a **Návrh na řešení vybraných sociálně-zdravotních aspektů problematiky bezdomovectví s vazbou na regionální a místní specifika**. Byl také vytvořen informační materiál „**Informace a kontakty pro osoby v nouzi**“, který srozumitelným způsobem shrnuje formy pomoci dostupné na lokální či regionální úrovni, a to včetně kontaktů a dalších důležitých informací. Veškeré materiály vytvořené v projektu byly představeny na závěrečné konferenci k projektu a také rozeslány na všechny ORP a kraje v ČR, mimo hlavního města Prahy.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je částečně plněno. Analytické výstupy představují pouze podklad pro další rozhodování. Je vhodné se v následujícím období zaměřit na krok 2. „Vyhodnocení průzkumu a návrh dalších opatření“ s novým termínem do 31. 12. 2016.

5.1.2ch Zabezpečení návaznosti nástrojů sociální politiky na odpovídající nástroje bytové politiky umožňující co nejrychlejší přechod osob z bezdomovectví do trvalého bydlení (zejména vytvoření systému bydlení s podporou).

Gestor: MPSV ve spolupráci s MMR a ÚV a Meziresortní pracovní skupinou.

Termín: v návaznosti na zpracování Koncepce sociálního bydlení (III. Q 2014)

Plnění opatření:

V rámci vládou schválené **Koncepce sociálního bydlení** MPSV počítá se sociální službou **Krizové bydlení v nejnaléhavější situaci řešení situace osob/rodin bez domova**. **Užívání sociálního bytu je spojeno s využitím sociální práce**, popř. podpory sociálních služeb. U sociálních bytů je sociální práce plánována jako obligatorní, u dostupných ve fakultativní formě. Krizové bydlení má být podle návrhu zákona o sociálním bydlení poskytováno v rámci stávající sociální služby Azylový dům. Systém sociálního bydlení není nastaven rigidně, **vždy bude posuzována individuální situace člověka na základě sociálního šetření**. Je možné procházet krizovým bydlením, sociálním bytem, dostupným bytem. Osobě/rodině bude umožněn přímý vstup do systému sociálního bydlení bez mezistupně krizového bydlení a sociálního bytu.

Také Agentura pro sociální začleňování v rámci Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám podporuje řešení problematiky bydlení. Důraz je kladen na měkké projekty prevence ztráty bydlení a podpory samostatného bydlení a na infrastrukturní projekty zajištění sociálních bytů.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno v rámci dílčích kroků. Systémové plnění opatření je navázáno na schválení návrhu zákona o sociálním bydlení, který bude předložen vládě k projednání do konce října 2016.

5.1.2i Vytvoření opatření, příp. též metodiky k řešení zadluženosti nejchudších obyvatel, kteří již ztratili nebo jsou ohroženi ztrátou bydlení (osoby, které nedosáhnou na osobní bankrot).

Gestor: MPSV ve spolupráci Meziresortní pracovní skupinou (MMR, MF, MSp, MLP).

Termín: 2015.

Popis opatření: *Problém zadlužení na nájemném a službách za bydlení a zadlužení obecně představuje jeden z nejvýznamnějších zdrojů „cest k bezdomovectví“. Prevence proti bezdomovectví se nemůže obejít bez řešení této problematiky. Nejsou známy celkové údaje o rozsahu těchto dluhů (ani co do výše, ani co do počtu dlužníků a jejich skladby.) Proto je třeba nejprve zmapovat tuto situaci. Jde o mnohohrstevný problém, proto je třeba z něj učinit i téma pro zkoumání v širších souvislostech - tedy i za pomoci OP LZZ. Na druhé straně by samy projekty financované z operačních programů měly umožnit dílčí řešení v nejaktuálnějších situacích. Je užitečné samostatně řešit problémy dluhů na nájemném a službách za bydlení a problémy ostatních dluhů. Opatření by mělo přispět ke snížení nákladů spojených s péčí o lidi bez domova. Řešení není možné bez úzké spolupráce s dalšími resorty (tj. vč. MF, MMR).*

Kroky:

1. Provedení faktické a legislativní analýzy současného stavu situace prostřednictvím OP LZZ: Počet a skladba osob, které jsou z důvodu zadluženosti ohrožené ztrátou bydlení nebo bezdomovci, rozsah a výše jejich dluhů, analýza funkčnosti současných systémů a nástrojů (dávky SSP, HN, legislativa), analýza v zahraničí používaných nástrojů, dobré praxe obcí v ČR atd.

Gestor: MPSV, spolupráce MSp, Meziresortní pracovní skupina (tj. vč. MMR, MF)

Termín: Předložit projekt v rámci OP LZZ do 3.Q 2014

2. Návrh nástrojů řešení nepříznivé situace spojené s bydlením a) u osob ohrožených ztrátou bydlení (zejm. z důvodu dluhů na nájemném a službách za bydlení), b) u bezdomovců (včetně osob na ubytovnách).

Gestor: MPSV, spolupráce MSp, MLP, Meziresortní pracovní skupina (tj. vč. MMR, MF)

Termín: Vázáno na přijetí zákona o sociálním bydlení (předpoklad r. 2016)

Plnění opatření:

Byl realizován **individuální projekt MPSV „Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni“** (CZ1.04/3.1.00/04.00016), jehož realizace byla započata v říjnu 2014 a který byl ukončen v prosinci 2015. Obecným cílem projektu je přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a sociálního vyloučení, ke kterému se ČR zavázala v rámci strategie Evropa 2020, vycházejícího ze strategie Evropa 2020: *"Udržení hranice počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s nízkou pracovní intenzitou do roku 2020 na úrovni roku 2008"*. Konkrétním cílem je zajistit odpovídající podporu místním aktérům ve vytváření sociálně začleňujících politik, a to vč. doporučeného způsobu identifikace témat místních strategií a zapojení relevantních aktérů. V rámci projektu byl zpracován metodický dokument s názvem **Metodika řešení předluženosti nejchudších obyvatel**. Tento materiál se soustředí na příčiny a důsledky předlužení českého obyvatelstva. Představuje základní znalosti a pojmy z oblasti finanční, resp. dluhové gramotnosti a na konkrétních kazuistikách odhaluje **specifické mechanismy**, na nichž je postaven byznys s dluhy. Zvláštní pozornost je pak věnována důsledkům, které lze v souvislosti s předlužeností pozorovat na lokální úrovni, a to zejména v oblasti bydlení. Vzhledem k zaměření projektu, v rámci něhož byla vypracována, metodika hledá možnosti řešení předlužení obyvatel především v **nástrojích a možných opatřeních lokálních obecních politik**.

Agentura ke konci roku 2015 vytvořila pracovní pomůcku pro samosprávy a další partnery z lokalit **„Příručka k psaní protidluhových projektů“**. Podoba příručky byla konzultována s pracovníky MPSV.

Na řešení zadluženosti nejchudších obyvatel se zaměřuje **návrh novely insolvenčního zákona**, na němž Ministerstvo spravedlnosti pracovalo od května roku 2015 a který aktuálně projednává Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR jako sněmovní tisk č. 785. Tento obsahuje například **opatření regulující činnosti tzv. „oddlužovacích společností“**, které pod příslibem úplného osvobození od dluhů zneužívají neznalosti dlužníků a nabízí sepsání návrhu na povolení oddlužení, za nějž požadují odměnu až v řádech desítek tisíc korun. Návrh novely dále **omezuje okruh subjektů oprávněných poskytovat služby v oblasti oddlužení** na zástupce konkrétních právnických profesí (advokáti, notáři a insolvenční správci) a další osoby, obdrží-li akreditaci Ministerstva spravedlnosti a poskytují-li tyto služby bezplatně.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno dle harmonogramu.

5.1.2j Pilotní tříleté odzkoušení modelu „Housing first“ zaměřeného nejprve na bydlení, jehož cílem by bylo mj. sledovat úspěšnost uživatelů zařazených do testování v prvním roce v udržení si samostatného bydlení po dva následující roky – a to v komparaci s konvenčními /dosud převažujícími přístupy k řešení bezdomovectví, se zvážením využití podpory z fondů EU.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MMR, ÚV a Meziresortní pracovní skupinou.

Termín: 2017 (s termínem zahájení projektu nejpozději začátkem roku 2015).

Popis opatření: Koncept „Housing First“ je založen na myšlence, že řešení v oblasti bydlení (zajištění stálého a jistého bydlení) by mělo být dosaženo co nejdříve a mělo by předcházet řešení ostatních problémů, kterým člověk bez domova čelí. Dosavadní výzkumy ze zemí EU, USA nebo Kanady ukazují, že klienti, kterým bylo okamžitě poskytnuto samostatné bydlení, mají větší šanci úspěšného završení procesu sociální reintegrace než kontrolní skupina klientů, kterým nebyla poskytnuta možnost dlouhodobého bydlení. Tento koncept přirozeně nevyklučuje sociální asistenci či terapii (absolvování přípravy před nastěhováním nebo trénink sociálních dovedností), nicméně jeho principem je ubytování bezdomovců v bytě se standardní nájemní smlouvou bez podmínky předchozího získávání kompetencí spojených se samostatným bydlením. Koncept Housing First dosud nebyl v ČR vyzkoušen (dosavadní aktivity v podpoře přechodu bezdomovců do bydlení mají charakter vícestupňového, prostupného modelu typu „bydlení až po přípravě“), zkušenosti z jiných evropských zemí (zejm. severské státy, Francie), USA či Kanady ukazují, že se při dobrém nastavení jedná o účinný a potažmo finančně efektivní model znovu-začlenění osob do bydlení.

Kroky:

1. Zjištění možnosti podpory aktivit zaměřených na „Housing First“ v OPZ a Integrovaném regionálním operačním programu (2014 – 2020) včetně zjištění poptávky potenciálních realizátorů.

Gestor: MPSV a Meziresortní pracovní skupina

Termín: 2014

2. Spolupráce s příslušným řídicím orgánem na vypsání výzvy na podporu aktivit zaměřených na „Housing First“.

Gestor: MPSV a Meziresortní pracovní skupina

Termín: 1. pol. roku 2015

3. V případě úspěšného vypsání výzvy dle předchozího kroku poskytování podpora při předkládání projektových žádostí a provádění a řízení vybraných projektů.

Gestor: MPSV a Meziresortní pracovní skupina

Termín: Před a v průběhu realizace projektů

5. Vyhodnocení úspěšnosti podpořených projektů (a případně plošná podpora z Prioritní osy 2 OPZ).

Gestor: MPSV a Meziresortní pracovní skupina

Termín: Milníky v průběhu projektů v případě podpory z Prioritní osy 3 OPZ (termíny zatím nelze přesně určit); do roku 2017.

Plnění opatření:

Model "Housing First" bude řešen v rámci projektu přímého přidělení MPSV "**Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend**" podpořeného z výzvy OPZ č. 03_15_017 Systémové projekty realizované MPSV a ÚMPOD. V projektu dojde v rámci klíčové aktivity č. 2 k převzetí a předkladu příruček k Housing First a Housing Ready. Projekt předpokládá pilotní odzkoušení modelu Housing First.

V rámci výzvy 024 (Sociální inovace v oblasti sociálního začleňování a přístupu na trh práce pro nejohroženější skupiny)OPZ je ve fázi realizace **projektový záměr města Brna**, zaměřený na pilotní testování tzv. Rapid Re-housing, jakožto součásti modelu Housing First. V rámci projektu bude na vzorku 50 rodin ověřena úspěšnost tohoto přístupu a vytvořeny metodiky pro další města a aktéry veřejné politiky, kteří uvažují o zavedení tohoto přístupu do praxe v dalších lokalitách.

V rámci KPSVL budou ve městě Brně realizovány dva projekty typu „Housing First“, u kterých Brno bude žádat o podporu z OPZ a z IROP. Projekty budou zahájeny v průběhu roku 2016 a zaměřují se jak na domácnosti s dětmi, tak na samostatně žijící jednotlivce v bytové nouzi. Součástí projektů je také jejich důkladná evaluace ve spolupráci s akademickou sférou.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno dle harmonogramu.

5.1.2k Profesionální ukotvení postavení, práv a povinností a kompetencí sociálních pracovníků, včetně sociálních kurátorů a sociálních pracovníků ve věznicích aj. prostřednictvím přijetí zákona o sociálních pracovnících.

Gestor: MPSV.

Termín: 2015.

Kroky: Příprava věcného záměru zákona o sociálních pracovnících a jeho předložení do legislativního procesu.

Gestor: MPSV

Termín: Do 30. 12. 2014

Plnění opatření:

Termín předložení věcného záměru zákona o sociálních pracovnících k projednání vládě ČR byl prodloužen do 30. 4. 2016. S ohledem na vytváření nové právní úpravy byl obsah věcného záměru zákona široce konzultován s osobami, které tuto profesi vykonávají, tedy se sociálními pracovníky a odborníky z profese. V květnu 2015 podstoupil věcný záměr zákona vnitřní připomínkové řízení, ze kterého vzešly zásadní připomínky podstatně měnící obsah návrhu, proto byl věcný záměr zákona v říjnu 2015 postoupen do vnitřního připomínkového řízení opětovně. Následně byl v únoru 2016 předložen do meziresortního připomínkového řízení a v dubnu 2016 předložen k projednání vládě.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno částečně. Plnění opatření bylo opožděno, nicméně úkol je postupně plněn. Vzhledem k posunu termínu předložení věcného záměru zákona na rok 2016 se **navrhuje posun termínu plnění opatření na 31. 12. 2017** tak, aby bylo možné vyhodnotit dopad na cílovou skupinu.

5.1.2m Vytvoření funkčního propojení dávkové podpory a sociální práce v zájmu spolupůsobení na příjemce podpory orientované na řešení situace.

Gestor: MPSV ve spolupráci s obcemi, GŘ ÚP ČR.

Termín: 2015.

Kroky:

1. Diskuze v rámci MPSV (příslušné sekce 2, 4, 9) a se zástupci obcí a GŘ ÚP ČR a připravení návrhu, jakým způsobem vytvořit funkční propojení dávkové podpory a sociální práce v zájmu spolupůsobení na příjemce podpory orientované na řešení situace. Řešení bude navázáno na tvorbu metodiky sociální práce na obcích a ÚP v souvislosti se zvoleným postupem řešení sociálního bydlení. Než dojde k vytvoření standardizovaného záznamu jednání s klientem pro dávkové specialisty/ky a sociální pracovníky/ce odborů nepojistných sociálních dávek (NSD) ÚP ČR (4. Q 2014), bude navázána užší spolupráce mezi ÚP ČR a obecními úřady pro práci s klienty. Aplikační propojení pro lepší spolupráci mezi ÚP ČR a obecními úřady – 3. Q 2014 (předběžně).

Gestor: MPSV, GŘ ÚP ČR

Termín: 2. polovina roku 2014

2. Vytvoření opatření řešící tuto problematiku (metodika či legislativní změny).

Gestor: MPSV, GŘ ÚP ČR

Termín: 1. polovina roku 2015

3. Aplikace metodiky či předložení návrhů do legislativního procesu.

Gestor: MPSV, GŘ ÚP ČR

Termín: 2. polovina roku 2015

Plnění opatření:

Od dubna do prosince 2015 MPSV ve spolupráci s GŘ ÚP ČR provedlo pilotáž certifikované „Metodiky integrace sociální práce a poskytování dávek pomoci v hmotné nouzi“, kterou vypracoval VÚPSV v rámci projektu TD010042 řešeného s finanční podporou TA ČR v rámci programu Omega. Cílem metodiky je podpořit změnu v současnosti převládajícího pojetí pomoci lidem v hmotné nouzi tak, aby se neomezovalo na vyplácení dávek pomoci v hmotné nouzi, ale bylo doprovázeno sociální prací. Metodika představuje metodický nástroj určený pracovníkům agendy pomoci v hmotné nouzi, kteří jsou v přímém kontaktu s lidmi, jež se nacházejí v situaci hmotné nouze nebo jsou hmotnou nouzí ohroženi. Uvedená metodika je zaměřena na spolupráci obcí a příslušných ÚP ČR při výkonu případové sociální práce, zaměřené na řešení nepříznivé sociální situace příjemců dávek v hmotné nouzi i osob, které jsou hmotnou nouzí ohroženy. Pilotáž proběhla v pěti vytipovaných lokalitách ČR. Na základě vyhodnocení této pilotáže bylo konstatováno, že v místních podmínkách nejsou v

současné době většinou potřebné personální kapacity sociálních pracovníků, které by umožňovaly implementaci této metodiky v plném rozsahu. Proto se MPSV ve spolupráci s GŘ ÚP ČR dále zabývá způsoby, jakými bude možné implementovat vybrané části metodiky a úzkou provázaností spolupráce sociálních pracovníků obecních úřadů a pracovišť ÚP ČR při řešení hmotné nouze.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno částečně. Krok 1 byl splněn, nicméně zatím nebyly vytvořeny žádné konkrétní návrhy opatření či legislativních změn v oblasti. Vzhledem k předpokládané účinnosti zákona o sociálním bydlení, novely zákona o sociálních službách a zákona o sociálních pracovnících, které se mimo jiné budou výše uvedenou problematikou zabývat, **se navrhuje posun termínu na 31. 12. 2017.**

5.1.2n Analýza možností zavedení nových nástrojů finanční pomoci osobám ohroženým ztrátou bydlení nebo bezdomovcům.

Gestor: MPSV ve spolupráci s Meziresortní pracovní skupinou.

Termín: 2015.

Řešeno v návaznosti na opatření 5.1.2i. (a 5.1.2h).

Plnění opatření:

V rámci **individuálního projektu MPSV „Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni“** (CZ1.04/3.1.00/04.00016), jehož realizace byla započata v říjnu 2014 a který byl ukončen v prosinci 2015, byl zpracován metodický dokument s názvem **Metodika řešení předluženosti nejchudších obyvatel**. Podrobněji k obsahu materiálu viz opatření 5.1.2i.

K plnění opatření přispěla též vládou schválená „**Koncepce sociálního bydlení**“, která obsahuje návrh za účelem zefektivnění a zpřehlednění dávkového systému **nahradit současný systém dvou dávek na bydlení (příspěvek a doplatek) jednou novou dávkou** (Cíl IV. Koncepce - úprava dávkové podpory), a to s termínem do roku 2016.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je splněno. Další plnění opatření bude realizováno v rámci plnění Koncepce sociálního bydlení.

5.1.2o Podpora obcí k vytváření plánů pro řešení sociálních potřeb občanů na území obce spojených s bydlením s využitím financování z fondů EU.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MV a MMR.

Termín: Průběžně.

Popis opatření: V roce 2016 má vzniknout zákon o sociálním bydlení, který legislativně vymezí role jednotlivých aktérů v systému sociálního bydlení. Již při nastavování podpory z Evropských strukturálních a investičních fondů Evropské unie na programové období 2014 - 2020 je však třeba zajistit aktérům, a to zejm. obcím, přístup k finanční podpoře při zavádění nástrojů sociálního bydlení.

Kroky:

1. Zakomponování aktivit na podporu sociálního bydlení do příslušných operačních programů na období let 2014 – 2020.

Gestor: MPSV, MMR

Termín: 1. pol. 2014

2. Nastavení výzev pro obce v Investiční prioritě 2.1, 2.2 OPZ.

Gestor: MPSV, MMR

Termín: 2015

Plnění opatření:

MPSV v současné době připravuje znění výzvy č. 03_16_128 (**Pilotní ověření koncepce MPSV v oblasti sociální práce a sociálního bydlení na úrovni obcí**). Výzva má být vyhlášena 9. 9.2016 s finanční alokací 225 mil. Kč a má být zaměřena na ověření modelu výkonu sociální práce a podporu sociální práce na úrovni obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem a dále na ověření modelů sociálního bydlení na úrovni obcí v návaznosti na Konceptci sociálního bydlení ČR 2015 - 2025.

K danému opatření lze využít projekty přímého přidělení MPSV připravované v rámci výzvy č. 03_15_017 – Systémové projekty realizované MPSV a ÚMPOD (např. IP **Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend, Systémová podpora sociální práce v obcích, Výkon sociální práce, Střednědobé plánování sociálních služeb** atd.).

Ve výzvách pro **Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám** (výzva č.03_15_026 a 42) je jednou z dílčích aktivit propojování podpory v oblasti bydlení, zaměstnání, sociální práce prostřednictvím sociálního pracovníka, včetně vzniku a rozvoje nástrojů na podporu sociálního začleňování v této oblasti. Obdobou je soutěžní výzva č.03_15_022 se stejnou aktivitou. MPSV plánuje ve své výzvě č. 03_16_47 pro **Komunitně vedený místní rozvoj** podporovat aktivity zaměřené na rozvoj sociálního/dostupného/podporovaného/prostupného bydlení jako prevence prostorového vyloučení vzniku sociálně vyloučených lokalit a bezdomovectví. Výzva byla vyhlášena 29. 4. 2016.

K plnění opatření přispěl též individuální projekt „**Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni**“, jehož výstupem je také metodický dokument s názvem **Metodika vytváření strategie sociálního začleňování na místní úrovni**. Tato metodika poskytuje obcím návod, jak postupovat při vytváření strategií sociálních začleňování na místní úrovni, jaké aktéry přizvat a zapojit

do jejich tvorby a jaká témata by měl výsledný dokument obsahovat. Věnuje se také popisu příkladů dobrých praxí v rámci České republiky.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je průběžně plněno.

5.1.2p Metodická podpora obcím při řešení nepříznivé sociální situace osob spojené s bydlením.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MMR, MLP, ÚV

Termín: v návaznosti na zpracování Koncepce sociálního bydlení (III. Q 2014)

Plnění opatření:

Součástí návrhů opatření „**Koncepce sociálního bydlení**“ (MPSV) je vytvoření metodika pro obce, ORP a kraje, a to konkrétně Cíl III. - „*Na základě definice sociálního bydlení bude vytvořena metodika spolupráce ORP a dalších subjektů na lokální úrovni zaměřená na provázání jednotlivých nástrojů bytové a sociální politiky za účelem trvalého řešení situace cílové skupiny.*“ Metodika bude vytvořena v rámci projektu Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend, který bude MPSV realizovat od 2016.

Jednou z klíčových aktivit projektu je **provázání sociální práce s dalšími nástroji sociální a bytové politiky**. Tato klíčová aktivita si dává za cíl vytvořit **metodiku pro spolupráci orgánů veřejné správy při realizaci sociálního bydlení a metodiku provázání sociálního bydlení s dalšími nástroji sociální politiky tak, aby byla zjištěna maximálně efektivní pomoc cílové skupině sociálního bydlení**. Kromě samotných metodik budou organizovány i **workshopy** pro neziskové a církevní organizace, pracující s jednotlivými podskupinami cílové skupiny sociálního bydlení o využití nových možností podpory klientů na základě implementace systému sociálního bydlení. V každém kraji bude organizován jeden workshop. Dále bude navržena **aplikace nových možností v oblasti prevence ztráty bydlení, udržení bydlení a zajištění daného stupně bydlení pro oprávněné cílové skupiny sociálního bydlení**.

Sociální práce v působnosti veřejné správy je ukotvena zejména v § 92 písm. a), b) a d) a § 93 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Speciální činnosti sociální práce zaměřené na řešení situací hmotné nouze obce a ÚP ČR zajišťují rovněž podle § 63 a 64 zákona č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi, v platném znění. Činnosti sociální práce spočívají v jejich zaměření na **řešení nepříznivé sociální situace a v sociálním začleňování osob, stejně tak v koordinaci poskytování sociálních služeb v místních podmínkách včetně poskytnutí nezbytné pomoci**. Tyto činnosti svým charakterem odpovídají zacílení především na osoby různým způsobem znevýhodněné a směřují jednak k prevenci, ale také ke stabilizaci a zprostředkování vhodných a individualizovaných forem pomoci. **MPSV v rámci své působnosti řídí a kontroluje výkon státní správy v oblasti sociálních služeb včetně činností sociální práce**. MPSV realizuje kontroly a zajišťuje metodickou podporu výkonu státní správy, např. formou pravidelných setkání s metodiky sociální práce krajských úřadů. V roce 2015 proběhlo 5 setkání.

VÚPSV realizuje projekt TD020141 „**Metodika prevence ztráty bydlení**“ (s finanční podporou TA ČR v rámci programu Omega), jehož výsledkem je certifikovaná metodika, která byla MPSV předána v průběhu roku 2015. Metodika si klade za cíl **posílit výkon sociální práce** zejména na obcích s rozšířenou působností, **včetně aktivního vyhledávání osob ohrožených ztrátou bydlení**. **Více viz plnění opatření 5.1.2c.**

Ještě před schválením Koncepce sociálního bydlení připravil odbor pro sociální začleňování (Agentura) Úřadu vlády metodiku „Prostupné bydlení“ a soubor příkladů dobrých praxí stejného jména. Materiály jsou k dispozici na webu www.socialni-zaclenovani.cz. Jsou také distribuovány partnerům v lokalitách (samosprávy, nestátní neziskové organizace).

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno.

3 Oblast sociálních služeb

Vícestupňový model sociálního začleňování bezdomovců je v ČR založen především na aplikaci zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění souvisejících předpisů. Koncepce si proto za cíl v oblasti sociálních služeb vytyčila, že **sociální služby budou lépe reagovat na potřeby lidí bez domova** a osob ohrožených ztrátou bydlení v nepříznivých sociálních situacích spojených s bydlením. Zásadní pro prevenci a řešení bezdomovectví je **včasné a cílené působení sociální práce a funkční a kvalitní systém sociálních služeb**. **Dosavadní typologie cílových skupin** v rámci výše uvedeného zákona také nereflektovala širokou problematiku bezdomovectví.

Opatření:

5.2.2b Přizpůsobení stávajících kapacit sociálních služeb pro krizové ubytování celých rodin podle identifikovaných místních potřeb.

Gestor: MPSV ve spolupráci se SMO ČR, obcemi, svazky obcí, kraji, poskytovateli sociálních služeb.

Termín: Průběžně.

Kroky: Řešení bude navázáno na tvorbu návrhů změn v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, prováděcích vyhláškách a doporučených postupech. Vznik metodiky bude vázán na věcné řešení sociálního bydlení.

Plnění opatření:

V roce 2015 probíhaly práce na přípravě **návrhu novely zákona o sociálních službách**. V rámci tohoto návrhu se výrazně **mění i nastavení několika druhů sociálních služeb zaměřených na rodinu, děti a mládež**. Nově je navrhován jeden druh služby, tzv. **služba pro rodinu**, která v sobě bude zahrnovat

nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, domy na půl cesty, manželské a rodinné poradenství, některé služby poskytované v současné době na základě pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí a azylové domy pro rodiny s dětmi. **Klasické azylové domy budou naopak (zpravidla) určeny pro osoby od 26 let.** Nově navržený druh služby pomůže potřeby rodin řešit komplexně.

Zároveň se v roce 2015 připravoval **návrh zákona o sociálním bydlení, jehož součástí je i návrh na úpravu zákona o sociálních službách.** Navrhuje se **úprava služby azylový dům** tak, aby došlo k jejímu zapojení do systému sociálního bydlení. Pokud v návrhu novely zákona o sociálních službách dojde k vyčlenění azylových domů pro rodiny do nové služby pro rodinu, bude se úprava týkat i této služby pro rodinu v pobytové formě určené pro rodiny s dětmi. Popis této úpravy je obdobný jako u azylových domů, který je obsažen v bodu 5.2.2.c.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je průběžně plněno. Po přijetí novely zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb. a zákona o sociálním bydlení bude nutné zabezpečit budování kapacit služeb pro rodiny podle místních potřeb.

5.2.2c Podpora opatření vedoucích ke snížení prahu služeb sociální prevence (zejm. zmírňování vstupních podmínek pro uživatele).

Gestor: MPSV.

Termín: 2015.

Kroky: Řešení bude navázáno na tvorbu návrhů změn v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, prováděcích vyhlášek a doporučených postupů.

Plnění opatření:

V rámci připravovaného návrhu zákona o sociálním bydlení je řešena i úprava zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Navrhuje se **úprava služby azylový dům** tak, aby došlo k jejímu zapojení do systému sociálního bydlení. Sociální služba azylový dům bude přijímat osoby, které získají nárok na podporu v systému sociálního bydlení dle tezí a odůvodnění návrhu zákona o sociálním bydlení. Tito lidé obdrží od Úřadu práce Rozhodnutí o vzniku nároku na podporu a ze strany poskytovatele sociální služby s nimi bude uzavřena smlouva, obdobně jak je tomu u běžných uživatelů služby. Cílem návrhu je zajištění nízkoprahovosti uvedené sociální služby pro osoby, které v současné době ne vždy splňují podmínky pro přijetí (např. jsou bez příjmu apod). Většina současných klientů této služby bude mít po nabytí účinnosti zákona o sociálním bydlení rovněž nárok na získání sociálního bytu. Návrh byl vytvořen v roce 2015, v roce 2016 pak bude procházet legislativním procesem.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno částečně. Plnění opatření bylo opožděno, nicméně úkol je postupně plněn. Vzhledem k předpokládané účinnosti novely zákona se **navrhuje posun termínu plnění opatření na 31. 12. 2017.**

5.2.2d Doporučení k vytváření bezprahových kapacit pro zimní ubytování bezdomovců, které nebudou mít podobu provizorií, ale budou více využívat stávající jednoduchá ubytovací zařízení (i soukromá), která nejsou v zimní sezóně příliš využita, a to s podporou pro zajištění terénních služeb pro bezdomovce v těchto zařízeních ze strany poskytovatelů sociálních služeb a místní samosprávy.

Gestor: MPSV ve spolupráci s obcemi, kraji, soukromými ubytovateli a poskytovateli sociálních služeb.

Termín: Průběžně.

Kroky: Řešení bude navázáno na tvorbu návrhů změn v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, prováděcích vyhláškách a doporučených postupech. Vznik metodiky bude vázán na věcné řešení sociálního bydlení.

Plnění opatření:

V roce 2015 byla zahájena realizace výzkumného projektu "**Využití kapacit pobytových zařízení sociálních služeb z hlediska řešení potřeb jejich uživatelů**", která je zaměřena na získání analytických poznatků o struktuře uživatelů sociálních služeb včetně řešení jejich potřeb v rámci kapacit pobytových zařízení služeb sociální prevence i služeb sociální péče. Projekt je financován Technologickou agenturou České republiky (dále jen „TAČR“). **Výstupy projektu budou k dispozici v r. 2016.** Získané poznatky budou **podkladem pro metodické i koncepční změny pro posílení dostupnosti sociálních služeb některým cílovým skupinám včetně bezdomovců** a pro optimální nastavení sítě sociálních služeb.

Stanovisko Meziřesortní pracovní skupiny:

Opatření je průběžně plněno. Meziřesortní pracovní skupina ocení informace o připravovaných metodických a koncepčních změnách.

5.2.2e Podporovat vzájemnou provázanost sociálních služeb a interdisciplinární přesah zejména v oblasti zdraví.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MZ.

Termín: 2015.

Kroky: Řešení bude navázáno na tvorbu návrhů změn v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, prováděcích vyhláškách a doporučených postupech.

Lepší návaznost sociálních služeb je jedním z cílů návrhu novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Návrh novely byl tvořen v průběhu roku 2015 a obsahuje mimo jiné **změnu druhů některých sociálních služeb tak, aby lépe odpovídaly potřebám klientů a snížily administrativní zátěž poskytovatelů (spojení některých služeb bude pro poskytovatele znamenat pouze jednu registraci).** V novele je také kladen **větší důraz na práci s klientovou nepříznivou sociální situací a jejím řešením.** V roce 2016 bude návrh procházet legislativním procesem, kdy bude specifikováno jeho finální znění. V současné době jsou konzultovány možné varianty návrhu znění změnového zákona. Zástupci MZ se účastní výše uvedených jednání.

Dne 23. 6. 2015 se konalo v Benešově společné jednání ministrů MPSV a MZ, společně se zástupci zdravotních pojišťoven, krajů, sociální partnerů a poskytovatelů sociálních služeb a byly odsouhlaseny tři návrhy řešení:

- A. **krátkodobé** – zvýšení úhrady zdravotní péče v sociálních službách pro rok 2016;
- B. **střednědobé** – řešení pro rok 2017, tzv. přechodné období než bude přijat změnový zákon;
- C. **dlouhodobé** – příprava návrhu změnového zákona a vytvoření nové sociálně-zdravotní služby, pomocí které bude hrazena zdravotní péče v sociálních zařízeních pomocí úhrady za ošetřovací den (lůžko den) a sociální péče pomocí příspěvku na péči.

Od té doby pravidelně jedná meziresortní pracovní skupina k řešení problematiky zdravotně sociálního pomezí, ve které jsou zastoupeni také zástupci MZ a Všeobecné zdravotní pojišťovny. Nově by přizván zástupce Svazu zdravotních pojišťoven.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno částečně. Plnění opatření bylo opožděno, nicméně úkol je postupně plněn. Vzhledem k předpokládané účinnosti novely zákona se **navrhuje posun termínu plnění opatření na 31. 12. 2017.**

4 Oblast přístupu ke zdravotní péči

Koncepce zdravotní péče o lidi bez domova se na základě usnesení vlády ze dne 28. srpna 2013 č. 666 stala součástí „Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020“. Vychází z dlouhodobého průzkumu a zkušeností v této oblasti. Její hlavní myšlenkou je dostupnost základní péče lidem bez domova. Vymezuje tři složky péče: **terénní, ambulantní a respitní péči**.

Problematika zdraví osob bez domova je **úzce spjatá se sociálními problémy**. **Dobrá spolupráce terénního pracovníka, sociálního pracovníka a zdravotníka je předpokladem úspěchu**. Ze zkušeností z terénu vyplývá, že **nízkoprahové ubytování pro nemocné osoby bez domova vede nejen ke zlepšení zdravotního stavu, ale také poskytuje prostor pro efektivní řešení sociálních problémů**.

Opatření:

5.3.2a Hledat varianty v zapojení zdravotních pojišťoven, krajů a obcí při mapování zdravotního stavu bezdomovců.

Gestor: MPSV + spolupráce MZ, zdravotní pojišťovny, kraje a obce

Termín: průběžně (2014 – 2020)

Popis opatření: Dostupné poznatky o zdravotním stavu lidí bez domova existují v současné době především u poskytovatelů specializovaných sociálních služeb. Cílem opatření je nastavit systém, jehož aplikací bude možno zjišťovat a vyhodnocovat zdravotní stav lidí bez domova k dalšímu praktickému využití. Je nutno, aby se do tvorby tohoto systému zapojili všichni relevantní aktéři (vedle poskytovatelů sociálních služeb **zejména zdravotní pojišťovny, kraje a obce**).

Kroky:

1. Analýza současných legislativních a finančních nástrojů pro realizaci opatření a návrh postupu.

Gestor: MPSV + spolupráce MZ, zdravotní pojišťovny, kraje a obce

Termín: září 2015

2. Otevření diskuse mezi MPSV, MZ, zástupci poskytovatelů sociálních a zdravotních služeb (pro bezdomovce) a akademickou oblastí, nalezení konsensu realizace, vytvoření plánu, rozhodnutí o způsobu financování.

Gestor: MPSV + spolupráce MZ, zdravotní pojišťovny, kraje a obce

Termín: září – prosinec 2015

2. Diskuse se zdravotními pojišťovnami a jejich seznámení s plánem mapování zdravotního stavu bezdomovců s cílem získat je pro realizaci.

Gestor: MPSV + spolupráce MZ, zdravotní pojišťovny, kraje a obce

Termín: září – prosinec 2015

3. Seznámení krajů a obcí s rozšířenou působností s plánem mapování zdravotního stavu bezdomovců s cílem získat je pro realizaci.

Gestor: MPSV + spolupráce MZ, zdravotní pojišťovny, kraje a obce

Termín: září – prosinec 2015

4. Vyhodnocení a formulace doporučení pro případné systémové změny.

Gestor: MPSV + spolupráce MZ, zdravotní pojišťovny, kraje a obce

Termín: červen 2016

Plnění opatření:

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“) **oslovilo zástupce zdravotních pojišťoven se žádostí o spolupráci ve věci přístupu k řešení problematiky bezdomovectví** a obdrželo vstřícnou reakci ve smyslu ochoty jednat na toto téma a hledat řešení. Zdravotní pojišťovny jsou zřízené zákonem, kterým je vymezena jejich působnost a možnost využití přidělených zdrojů ze systému veřejného zdravotního pojištění. **MZ dále pokračuje v jednáních nejen se zdravotními pojišťovnami, ale také gestorem a dalšími spolupracujícími subjekty tak, aby byl naplněn termín daného opatření (viz plnění opatření 5.2.2e).** V roce 2015 vypracovalo MZ v rámci Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí **akční plán Zvýšení kvality, dostupnosti a efektivity následné, dlouhodobé a domácí péče** a zároveň **probíhala intenzivní jednání s MPSV ohledně tématu zdravotně sociálního pomezí.** Výstupy obou aktivit nastaví **rámec, ve kterém by měly být zřetelně dané možnosti zapojení jak zdravotních pojišťoven, tak krajů a obcí mimo jiné právě do problematiky mapování zdravotního stavu bezdomovců.** V průběhu roku 2016 bude mít MZ k dispozici první výstupy uvedeného akčního plánu – jedná se o sběr dat v oblasti následné, dlouhodobé a domácí péče.

Zaměření opatření je v souladu se Specifickým cílem 2.2.2 OPZ (opatření ke snížení nerovností ve zdraví, zlepšení zdravotního stavu obyvatel a jejich životního stylu s primárním zaměřením na osoby nejvíce ohrožené sociálním vyloučením, nerovnostmi ve zdraví a omezeným přístupem ke zdravotním službám), který mj. uvádí, že „u osob, které se aktivně neúčastní nebo nemají přístup k programům podpory zdraví a nevyužívají zdravotní péči, dojde ke zvýšení povědomí o zdravotních rizicích a odpovědnosti za zdraví“.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno dle harmonogramu. Pro úspěšnost navrhovaných řešení je nutné zajistit konsensus mezi jednotlivými aktéry a jejich aktivní zapojení.

5.3.2b Hledat možnosti zabezpečení zdravotní péče v terénu včetně zapojení krajů a obcí a možnosti zapojení ze strany zdravotních pojišťoven; změna systému vykazování a administrace

(péče v terénu pojišťovnam šetří velké množství finančních prostředků), zjištění možnosti legislativních úprav.

Gestor: MZ ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami a Meziřesortní pracovní skupinou.

Termín: Průběžně. Zahájit jednání s pojišťovnami do konce roku 2013.

Kroky:

1. MZ vyzve VZP ČR a SZP ČR, aby jmenovaly své zástupce do Meziřesortní pracovní skupiny.
2. MPSV, MZ ve spolupráci s Meziřesortní pracovní skupinou následně projednají se zástupci pojišťoven možnosti zabezpečení zdravotní péče v terénu.

Gestor: MZ ve spolupráci s MPSV

Termín: 2014

Plnění opatření:

V roce 2015 se uskutečnilo jednání **MPSV a MZ se zástupci zdravotních pojišťoven, krajů, sociální partnerů a poskytovatelů sociálních služeb** (viz bod 5.2.2e a 5.3.2a). MZ podpořilo v roce 2015 v rámci dotačního řízení Programu grantové podpory projekt organizace Naděje pod názvem „**Zdravotní péče o bezdomovce**“ ve výši 700 000 Kč. Jedná se o **tradiční projekt s dlouholetou podporou**. Cílem projektu je zajistit dostupnost primární péče bezdomovcům prostřednictvím ordinace praktického lékaře na Hlavním nádraží Praha, kde se soustřeďují bezdomovci z celé ČR.

Stanovisko Meziřesortní pracovní skupiny:

Opatření je průběžně plněno.

5.3.2c Iniciovat jednání a hledat cestu k zapojení Ministerstva zdravotnictví, zdravotních pojišťoven, krajů a obcí o možnosti o fungování a spolufinancování ordinací pro lidi bez domova obsahující jejich specifické vymezení a alternativy v oblasti financování. Na základě situace v jednotlivých regionech a průzkumu stanovit potřebný počet ordinací na velikost regionu. (Ordinace neznamená, že zde bude sloužit každý den lékař, může se zde střídat praktický lékař s odborným, některé dny zde může sloužit registrovaná všeobecná sestra.)

Gestor: MZ ve spolupráci s obcemi a kraji a Meziřesortní pracovní skupinou.

Termín: 2015.

Kroky:

1. MZ provede ve spolupráci s VZP ČR, SZP ČR a Meziřesortní pracovní skupinou analýzu dostupnosti zdravotních služeb pro pojištěnce bez domova, a to s ohledem na časovou a místní dostupnost zdravotních služeb.

Gestor: MZ, VZP ČR, SZP ČR, Meziřesortní pracovní skupina

Termín: 1. pol. 2015

2. MZ bude v rámci svých dotačních programů podporovat modelovou ordinaci pro osoby bez domova v Praze.

Gestor: MZ, MPSV, Meziresortní pracovní skupina

Termín: Od 2015

Plnění opatření:

Dle vyjádření gestora v roce 2015 nebylo plněno. MZ předkládá tímto žádost o prodloužení termínu do roku 2016.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření v roce 2015 nebylo plněno. V souladu s žádostí gestora se navrhuje **posun termínu do 31. 12. 2016.**

5.3.2e Zjišťování základních sociálně-zdravotních potřeb bezdomovců, kteří nejsou schopni začlenění do obvyklého způsobu života mj. z důvodu nediagnostikovaných duševních poruch. Toto je podmínka pro důstojné zabezpečení uvedených potřeb a pro prevenci životních situací majících nepříznivý vliv na duševní zdraví i sociální začlenění osoby v budoucnu.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MZ, Meziresortní pracovní skupinou, poskytovateli sociálních a zdravotních služeb, kraji a obcemi.

Termín: 2015.

Popis opatření: Důležitou podmínkou úspěchu sociálního začlenění lidí bez domova je uspokojivá úroveň jejich zdravotního stavu. Zkušenosti poskytovatelů sociálních služeb prokazují vedle jiných onemocnění také významný podíl neidentifikovaných duševních poruch u cílové skupiny lidí bez domova. Ty jsou častou překážkou jakéhokoliv dalšího rozvoje osobnosti. Cílem tohoto opatření vytvořit podmínky pro zajištění péče o duševní zdraví pro bezdomovce na území celé ČR.

Kroky:

1. Analýza situace, včetně legislativy, využití dobrých zkušeností z ČR i zahraničí.

Gestor: MPSV, MZ, SMO, Zdravotní pojišťovny

Termín: září 2015

2. MPSV ve spolupráci s MZ navrhne program psychiatrického screeningu populace lidí bez domova zaměřený na nediagnostikované duševní poruchy.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MZ, Meziresortní pracovní skupinou, poskytovateli sociálních a zdravotních služeb, kraji a obcemi.

Termín: 2016

3. Formulace návrhů na rozšíření zdravotní péče o lidi bez domova s duševními poruchami.

Gestor: MPSV, MZ, ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami a Meziresortní pracovní skupinou

Termín: od r. 2016

4. Pilotní ověření poskytování psychiatrické péče o lidi bez domova ve 3 – 4 krajských městech včetně Prahy.

Gestor: MZ ve spolupráci s MPSV, Meziresortní pracovní skupinou, poskytovateli sociálních a zdravotních služeb, kraji a obcemi.

Termín: 2017

5. Po vyhodnocení pilotních ověřování stanovit pravidla a metodiku odborných zdravotních služeb pro lidi bez domova.

Gestor: MZ ve spolupráci s MPSV, Meziresortní pracovní skupinou, poskytovateli sociálních a zdravotních služeb, kraji a obcemi.

Termín: 2018

Plnění opatření:

K plnění opatření přispěla realizace individuálního projektu MPSV „Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni“ (CZ1.04/3.1.00/04.00016), jehož realizace byla započata v říjnu 2014 a který byl ukončen v prosinci 2015. V rámci projektu byl zpracován **Návrh na řešení vybraných sociálně-zdravotních aspektů problematiky bezdomovectví s vazbou na regionální a místní specifika**. Jádrem materiálu jsou **návrhy nástrojů a postupů** včetně uvedených důvodů, **proč budovat zdravotně-sociální služby pro osoby bez domova, a rizik plynoucích z jejich zanedbání**. Text představuje **praktické rady a návody**, jak služby organizovat včetně **materiálně-technického, personálního a finančního zajištění se souhrnem praktických doporučení**. Návrh řešení vybraných zdravotně-sociálních aspektů problematiky bezdomovectví doplňují **inspirativní příklady dobré praxe z České republiky i z jiných členských států Evropské unie**. Text je určen především voleným **samosprávným orgánům měst a obcí a sociálním, zdravotním, bytovým a dalším zainteresovaným odborům městských a obecních úřadů a úřadů městských částí a obvodů**. Jeho cílem je **poskytnout metodickou podporu a inspiraci pro řešení bezdomovectví na místní úrovni**.

Strategie reformy psychiatrické péče (dále „strategie“) byla schválena v říjnu 2013. Jejím základním posláním je **zvýšit kvalitu života duševně nemocných**, a to zejména:

- systematickým ukotvením komunitního pilíře péče, tzv. **Center duševního zdraví** (dále CDZ); v letech 2016-2020 bude vytvořena páteřní síť těchto komunitních center, cílový indikátor je do roku 2020 celkem 30 (byť je ve Strategii definován cílový a ideální stav 1 CDZ na 100 000 obyvatel, tedy celkem 100 CDZ v ČR), zbylá centra budou budována s ohledem na regionální potřebnost;
- podporou rozvoje **akutních oddělení psychiatrické péče ve všeobecných nemocnicích** (nyní jich existuje 29, cílový stav je cca dvojnásobek, opět, s ohledem na regionální potřebnost);
- podporou vzdělávání personálu CDZ (**psychiatrické sestry, terénní sociální pracovníci, case manager** apod.);
- důrazem na **preventivní aktivity** s cílem zajistit včasný záchyt psychiatrických diagnóz;
- podporou **destigmatizačních programů** (oboru psychiatrie a duševně nemocných).

Další výzvy: CDZ by v prvotní fázi měla posloužit duševně nemocným s diagnostickým okruhem SMI (F2-F5), nejsou však v tuto chvíli řešeny adiktologické poruchy a degenerativní poruchy mozku, na což je potřeba se zaměřit.

Je **vytvořen standard CDZ**, standard akutních oddělení a připravují se metodiky na měření kvality života, cost-efektivity péče, měření efektivity destigmatizačních programů atd., což se děje v souladu

s tezemi předloženými ve strategii, kdy první 2 roky jsou určeny na "iniciaci a zajištění podmínek" zavedení prvků strategie.

Ustavuje se také **platforma na vytvoření samostatného zákona o duševním zdraví** (Mental Health Act), což je v rámci legislativy rovněž významný posun. **Zvýšeným důrazem na komunitní péči lze očekávat také zvýšený záchyt osob s duševními poruchami, které žijí na ulici, tj. bezdomovců.**

Osoby bez přístřeší jsou jednou z podporovaných cílových skupin v rámci výzev v Investiční prioritě 2.1 OPZ. V roce 2015 byly ukončovány projekty z výzvy č. 86, které podporovaly cílovou skupinu osoby bez přístřeší. Příkladem je projekt CZ.1.04/3.1.0286.00191, s názvem „Pomoc osobám bez přístřeší v přístupu na trh práce“, jehož realizátorem byla Astras, o.p.s. V rámci projektu bylo čerpáno celkem 1.928.238,- Kč.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno dle harmonogramu.

5.3.2f Osvěta a vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví (klíčová témata jsou, etický pohled na bezdomovce, sociální aspekty zdravotnické práce, práva pacientů atd.). Podpora výuky, která by odborně připravovala lékaře na setkání s bezdomovci a jejich zdravotními specifiky v rámci pregraduálního i postgraduálního vzdělávání, spolupráce s lékařskými fakultami, s vyššími odbornými školami zdravotnickými apod., zařazení témat do učebních osnov, Celoživotní vzdělávání zdravotnických pracovníků prostřednictvím „funkčních nebo certifikovaných kurzů“.

Gestor: MZ ve spolupráci s Meziresortní pracovní skupinou.

Termín: 2015.

Kroky: Ministerstvo zdravotnictví prostřednictvím Odboru ošetřovatelství a nelékařských povolání zadalo na začátku roku 2014 vypracování vzdělávacího programu inovačního kurzu „Vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví – příprava na setkání s bezdomovci“ a zajištění nabídky tohoto inovačního kurzu pro zdravotnické pracovníky. Náplní programu bude informace o etickém pohledu na bezdomovce, sociálních aspektech zdravotnické práce, dále práva pacientů, finanční gramotnost, atd.

Plnění opatření:

MZ má již v aktuálních vzdělávacích programech jednotlivých oborů specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů stanovenou povinnost absolvovat teoretický kurz „Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy“. Část tohoto teoretického kurzu je věnována právě **oblasti etického chování a komunikace s pacientem.**

Oblast vzdělávání nelékařských pracovníků:

V rámci kvalifikačního vzdělávání v oboru **Všeobecná sestra** je nedílnou součástí studia:

- předmět **Multikulturní ošetřovatelství**. Předmět se zabývá kulturou minoritních skupin. Zdůrazňuje transkulturní přístup sestry v ošetřovatelském procesu.

- předmět **Komunitní péče**, který je koncipován jako teoreticko- praktický. Zaměřuje se na zdraví lidí v komunitě. Naučí se ošetřování pacientů/klientů ve vlastních sociálních podmínkách.
- předmět **Komunikace**, tento předmět je koncipován jako teoreticko- praktický. Naučí zásadám a dovednostem adekvátní komunikace nejen s pacienty, ale i se spolupracovníky, s rodinnými příslušníky a dalšími osobami.

V rámci postgraduálního vzdělávání jsou nelékařští zdravotničtí pracovníci vzděláváni ve vzdělávacích programech specializačního vzdělávání, které jsou tvořeny základním a odborným modulem. Základní modul obsahuje témata z oblasti pedagogiky a andragogiky, filozofie a etiky, řízení ošetrovatelské péče apod. Obsahuje následující konkrétní předměty:

- **„Interpersonální dovednosti specialisty“** – náplní jsou interpersonální dovednosti s ohledem na pacienta a sociální prostředí, podpůrné techniky ke zvládnání pracovní zátěže a komunikace s agresivním pacientem, komunikaci se zvláštními skupinami pacientů, etickému přístupu k pacientům a jejich blízkým s ohledem na věk a charakter onemocnění, techniky k identifikaci faktorů ovlivňujících kvalitu života pacientů.
- **„Edukace“** – náplní je mimo jiné vztah mezi zdravotnickými pracovníky a pacienty ze sociálně vyloučeného prostředí, specifiky edukace dětí, seniorů, cizinců a zvláštních skupin nemocných

Pro získání zvláštní odborné způsobilosti pro úzce vymezené činnosti, které prohlubují získanou odbornou, nebo specializovanou způsobilost je možné absolvovat certifikovaný kurz. Například certifikovaný kurz: **Edukační činnost sestry v podpoře zdraví**. Kurz je koncipován jako teoreticko- praktický. Student získá znalosti z oblasti pedagogiky a didaktiky, tak aby je mohl efektivně využívat v edukaci klientů v podpoře zdraví a prevenci nemocí u komunity či jednotlivce napříč majoritní i minoritní komunitou.

Dále je možné v rámci celoživotního vzdělávání se zúčastnit celé řady **vzdělávacích akcí**, které jsou určeny pro všechna nelékařská povolání. Například vzdělávací akce: **Péče o bezdomovce**. Náplní vzdělávací akce je představit fenomén bezdomovectví, vysvětlení zdravotních a sociálních aspektů péče o bezdomovce, dále je kladen důraz na oblast právní problematiky a bezdomovců. MZ informuje na svých webových stránkách v rámci náplně výše uvedených kurzů o možnosti využít při přednášce klíčové dokumenty a podklady. V současné době nejsou plánovány změny ve vzdělávání nelékařských povolání, jsou zde ale **možnosti nabídky nových kurzů a vzdělávání v oblasti osvěty zdravotnických pracovníků v širokém spektru témat**.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno.

5.3.2g Realizace vzdělávacích seminářů se zdravotnickou tematikou pro sociální pracovníky (pracovníci nízkoprahových služeb pro osoby bez domova, terénní pracovníci apod.). Podpora a rozvoj spolupráce s organizacemi, které pracují s touto skupinou (výměna dobré praxe

a zkušeností v oblasti poskytování zdravotní péče). Zvážení možnosti financování vybraných opatření z fondů EU.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MZ, s kraji, AKČR.

Termín: Průběžně.

Kroky: Řešeno v návaznosti na opatření 5.3.2h.

Plnění opatření:

Pro plnění opatření slouží **systémové projekty výzvy č.03_15_039**. Obsahově je v souladu se SC 2.2.2 OPZ, která zahrnuje **opatření ke snížení nerovností ve zdraví, zlepšení zdravotního stavu obyvatel a jejich životního stylu s primárním zaměřením na osoby nejvíce ohrožené sociálním vyloučením, nerovnostmi ve zdraví a omezeným přístupem ke zdravotním službám** a projekty do ní zařazené mají působit na osoby, které se **aktivně neúčastní nebo nemají přístup k programům podpory zdraví a nevyužívají zdravotní péči** tak, aby došlo ke **zvýšení povědomí o zdravotních rizicích a odpovědnosti za zdraví**. Jedním z těchto projektů je např. systémový projekt MZ **regionálních center zdraví**.

MZ v současné době dopracovalo návrh řešení následné a dlouhodobé péče v oblasti poskytování zdravotní péče. Vyřešení kompetencí MPSV a MZ v této oblasti je nutným předpokladem pro plnění tohoto opatření. Tato problematika je řešena v rámci **Meziresortní pracovní skupiny k řešení problematiky sociálně zdravotního pomezí**.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je částečně plněno.

5.3.2h Realizace společných odborných a vzdělávacích setkání pracovníků sociálních služeb a zdravotnických zařízení. Podpora a spolupráce partnerství různých subjektů v oblasti řešení problematiky bezdomovectví. Zvážení možnosti financování vybraných opatření z fondů EU a případné vytvoření mechanismů pro jejich financování.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MZ.

Termín: Průběžně.

Kroky: Odborná setkávání pracovníků sociálních služeb a zdravotnických zařízení jsou realizována zejména v pracovních skupinách, které sestavuje MPSV k různým tématům vztahujícím se ke zdravotně sociálnímu pomezí (například koordinace rehabilitace, dlouhodobá péče).

V oblasti vzdělávání je činný **Fond dalšího vzdělávání** (státní příspěvková organizace MPSV), který za tímto účelem realizuje různé projekty.

Případnou podporu opatření je možné taktéž zahrnout do výzev v rámci investiční priority 2.1 a 2.2 OPZ (vyhlášení výzev - do 1. pol. 2015).

Plnění opatření:

Za účelem podpory spolupráce a partnerství různých subjektů v oblasti řešení problematiky bezdomovectví, potažmo sociálního začleňování, působí při MPSV několik odborných skupin. **Jedna z nich je zaměřena na přípravu návrhu právní úpravy koordinace rehabilitace, která systémově upraví kromě léčebné i sociální a pracovní rehabilitaci a také prostupný systém sociální a pracovní rehabilitace osob se zdravotním postižením.**

Zásadní je činnost **Komise pro sociální začleňování**, která vznikla na základě Usnesení vlády ČR ze dne 19. května 2003 č. 476, ke zřízení meziresortní Komise pro přípravu Společného memoranda o sociálním začleňování a Národního akčního plánu sociálního začleňování“, a jejich expertních skupin. Expertní skupinou výše uvedené Komise je t. č. mj. **Meziresortní pracovní skupina k monitorování plnění opatření Koncepce bezdomovectví**, která je na základě bodu II.2 usnesení vlády ze dne 28. srpna 2013 č. 666 monitorovacím orgánem „Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020“.

Uvedená Komise je dle svého statutu (Příloha 1 příkazu ministra č. 9/2008, dostupný na <http://www.mpsv.cz/cs/9120>) stálým poradním, iniciativním a koordinačním orgánem ministra práce a sociálních věcí v oblasti sociální politiky se zaměřením na boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení. **Komise zejména řídí a koordinuje přípravu a zpracování koncepcí, strategií a plánů v oblasti sociálního začleňování a vyhodnocuje jejich naplňování. Komise zajišťuje převzetí spoluzodpovědnosti všech zastoupených orgánů veřejné správy, nestátních institucí, akademické sféry, zaměstnavatelských organizací apod. za zformulování a následné provádění komplexní politiky boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení v ČR.** Členové Komise i výše uvedené Expertní skupiny se aktivně podílejí na tvorbě a připomínkování zpráv o plnění „Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020“ (zprávu za rok 2014 projednala vláda dne 24. 6. 2015), resp. „Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020“, OPZ a dalších zásadních dokumentů z oblasti sociálního začleňování.

Na realizaci opatření je možné využít systémové projekty MPSV předkládané ve výzvě č. 03_15_017 - **Systémové projekty realizované MPSV a ÚMPOD**, a to pouze pro cílovou skupinu vymezenou výzvou (pracovníci v sociálních službách, sociální pracovníci, pracovníci obcí a krajů věnující se sociální nebo zdravotní problematice).

MZ administruje **Švýcarský program finanční pomoci ke zmírnění hospodářských a sociálních rozdílů v rozšířené Evropské unii** a to na základě bilaterálních rámcových dohod podepsaných 20. prosince 2007. Cílem programu je **příspěk ke snížení rozdílů v ekonomickém a sociálním rozvoji v rámci rozšířené EU** a zároveň příspěk ke snížení hospodářských a sociálních rozdílů mezi městy a slabšími regiony.

Globálním cílem programu je posílit primární a sekundární zdravotní péči na regionální a národní úrovni se zvláštním důrazem na seniory, znevýhodněné občany a umírající - jedná se o zlepšení kvality a dostupnosti těchto segmentů zdravotní péče. Konkrétně jde o **podporu specificky znevýhodněných a dlouhodobě nemocných občanů, včetně dlouhodobé systematické geriatrické péče v geografickém zaměření, podporu kvality péče o osoby s navazujícím zdravotním handicapem a podporu péče poskytované NNO.** Jedná se o péči, která je v oblasti zdravotnictví

poskytována zdravotnickými zařízeními typu **léčebna dlouhodobě nemocných (LDN), hospic, odborný léčebný ústav.**

Specifické cíle:

1. **Modernizace a obnova infrastruktury** potřebné k zajištění dostupnosti a kvality péče v rámci zdravotnických zařízení a zajištění zdravotní péče pro osoby dlouhodobě nemocné, v oblasti paliativní a geriatrické péče v daném geografickém zaměření (Moravskoslezský a Olomoucký kraj)
2. **Modernizace a obnova terapeutických zdravotnických prostředků** včetně vybudování technického zázemí pro jejich instalaci a používání za účelem podpory rozvoje domácí ošetrovatelské péče se zvláštním důrazem na oblast geriatrické a paliativní péče v daném geografickém zaměření (Moravskoslezský a Olomoucký kraj)
3. **Podpora institucionálního zajištění nestátního neziskového sektoru v ČR v oblasti zdravotní péče o dlouhodobě nemocné a umírající**, včetně geriatrické péče.

V rámci programu jsou podporovány jak poskytovatelé zdravotních, tak sociálních služeb. Na konci programového období proběhlo jednodenní setkání v Ostravě, na kterém si účastníci vyměňovali zkušenosti s realizací projektů.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je průběžně plněno.

5.3.2ch Vyhodnocení využití Fondu evropské pomoci nejvíce deprivovaným osobám pro poskytování potravinové pomoci jako prevence podvýživy a zhoršeného zdravotního stavu.

Gestor: MPSV.

Termín: Průběžně.

Kroky:

V zájmu vyšší kvality a lepšího vypracování každého operačního programu a posouzení účinnosti a efektivity Fondu evropské pomoci nejvíce deprivovaným osobám (dále jen „FEAD“) pro poskytování potravinové a základní materiální pomoci budou vypracována předběžná a následná vyhodnocení (průběžné a závěrečné). Tato vyhodnocení budou založena na relevantních údajích a ve vhodných případech doplněna průzkumy prováděnými u nejchudších osob, jež čerpají pomoc z operačního programu. Pro účely průběžného a závěrečného vyhodnocení vypracuje Evropská komise metodiku. Při vyhodnocení FEAD a vypracování metodiky vyhodnocení bude zohledněna skutečnost, že pojem deprivace je značně složitý a vícerozměrný. Vyhodnocení budou rovněž respektovat soukromí konečných příjemců a budou prováděna takovým způsobem, aby nejchudší osoby nebyly stigmatizovány.

Vyhodnocení využití finančních prostředků z FEAD bude v rámci implementace provedeno před schválením operačního programu ze strany Evropské komise (ex-ante evaluace), a to již v roce 2014. Z podnětu Evropské komise bude provedeno vyhodnocení v průběhu

implementace FEAD (do 31. 12. 2018) a po ukončení operačního programu (do 31. 12. 2024). Pro vypracování vyhodnocení ze strany Komise provede členský stát vyhodnocení mezi příjemci pomoci, a to dle metodiky schválené Komisí (v roce 2017 a 2022).

Plnění opatření:

Operační program Potravinová a materiální pomoc, zřízený v rámci Fondu evropské pomoci nejchudším osobám, poskytuje pomoc osobám z cílových skupin osoby bez domova a osoby ohrožené ztrátou bydlení v rámci specifického cíle 2 "Potravinová deprivace osob a domácností ve vážné sociální nouzi" a specifického cíle 3 "Materiální deprivace osob a domácností ve vážné sociální nouzi". V listopadu 2015 byla vyhlášena výzva k předkládání projektů, v němž jako oprávněný příjemce figuroval odbor řízení projektů MPSV. Tem připravil a do výzvy předložil projekt s alokací téměř 70 milionů korun, v rámci nějž prostřednictvím partnerů projektu probíhá zejména distribuce vybrané materiální a potravinové pomoci. Pomoc je distribuována zejména formou sad komodit vhodných pro dané typy cílových skupin, tzv. "balíčků". Podstatnou část konečných příjemců pomoci tvoří právě osoby bez domova (vedle domácností a rodin s dětmi), což je dáno i typem partnerských organizací, jimiž jsou Naděje, Charita ČR, Slezská diakonie a Diakonie ČCE Středisko křesťanské pomoci Praha. Osoby bez domova dostanou potravinové balíčky a balíčky s drogistickým zbožím a hygienickými potřebami. V případě kompletů zboží vytvořených pro osoby bez domova se jedná o hygienické potřeby a drogistické zboží jednorázové spotřeby a o potraviny trvanlivé, u nichž zároveň není nutnost je dále zpracovávat kuchyňskou úpravou. Ve všech případech je dbáno na dodržení kvalitativních standardů (takže například konzervy musí obsahovat vysoký podíl masa atd.). Společně s potravinami a materiálními potřebami jsou příslušníkům cílových skupin poskytována i doprovodná opatření, která mají formu poradenství, v některých případech sociální služby a dalších forem "nemateriální" podpory, která by měla vést ke zlepšení situace příslušníků cílových skupin. Většina aktivit projektu se týká až roku 2016, nicméně v prosinci roku 2015 byla spuštěna pilotní fáze, při níž bylo partnerským organizacím zajištěno zboží k distribuci za 2 000 000 Kč s předpokládaným využitím pro cca 4 000 konečných příjemců (v roce 2016 to bude v rámci téhož projektu již 68 milionů Kč a pomoc pro cca 50 000 konečných příjemců v oblasti potravinové pomoci a 40 000 v oblasti materiální, na podzim 2016 se přidá i distribuce z dalšího, tematicky podobného projektu).

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je průběžně plněno. Oproti očekávání byl OP spuštěn později.

5 Oblast informovanosti, zapojení a spolupráce

Základ efektivního řešení bezdomovectví spočívá v **porozumění problematice a ve znalosti o možnostech jejího řešení**. Problematika bezdomovectví je však v ČR poznamenána **poznatkovým deficitem**, a to jak na straně veřejnosti, tak u tvůrců politik. Chybí přesnější empirické poznatky, které umožňují efektivní tvorbu a realizaci veřejných politik zaměřených na její řešení a prevenci. Fakt, že údaje o bezdomovcích nejsou detailněji známy, **znesnadňuje také mezinárodní srovnání**. Problémem je také **popírání existence problému** z důvodu nedostatečné informovanosti o jeho existenci.

Mezi cíle, které Koncepce v oblasti informovanosti stanovuje, patří vyhodnocení **vytvoření provázaného informačního systému**, který bude splňovat podmínky pro statistiku, evidenci, komunikaci, mobilitu bezdomovců i využívání sociálních služeb. Dále koncepce jako důležitý cíl stanoví aplikaci **evidence-based policy** a spolupráci resortů/útvárů/úrovní veřejné správy při tvorbě politik vedoucích k prevenci a řešení bezdomovectví. V neposlední řadě je velmi důležité zavést účinný systém **primární prevence** prostřednictvím **vzdělávání a osvěty**.

Opatření:

5.4.2a Analýza stávajících informačních systémů užívaných v práci s bezdomovci a v sociálních službách s cílem dosáhnout co největší komplexnosti a provázanosti a zavedení optimálního informačního systému na obcích s rozšířenou působností (se zvážením využití podpory z fondů EU a spolupráce s vysokými školami).

- **Definice klíčových hodnot, které budou v rámci informačního systému sledovány, a to v souladu se zákonem o zpracování osobních údajů a dalšími zvláštními předpisy.**

- **Nastavení pravidel, jak a kdo do informačního systému bude zadávat klíčové hodnoty a nahlížet, a to v souladu se zákonem o zpracování osobních údajů a dalšími zvláštními předpisy.**

Gestor: MPSV ve spolupráci s MV, Meziresortní pracovní skupinou, Úřadem vlády, obcemi a kraji.

Termín: 2015.

Kroky: Řešení bude navázáno na tvorbu návrhů změn v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, prováděcích vyhlášek a doporučených postupů k vykazování dat.

Plnění opatření:

V roce 2015 došlo v rámci systémového projektu Podpora procesů v sociálních službách k realizaci veřejné zakázky Informační systém pro periodické sledování vybraných sociálních jevů na republikové úrovni. Informační systém je od konce roku 2015 dostupný na webu pro vybrané uživatele, jedná se především o pracovníky obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a krajských úřadů. Na jaře roku 2016 proběhlo hodnocení prvních měsíců provozu systému, výsledky však v době zpracovávání této zprávy ještě nejsou dostupné.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je částečně plněno. Vzhledem ke skutečnosti, že ještě není dostupné vyhodnocení fungování systému a systém není rozšířen po celé ČR, **navrhuje se prodloužit termín plnění opatření do 31. 12. 2017.** Navrhuje se také zabývat se i jinými systémy než systémem popsáným výše.

5.4.2b Vyhodnocení možnosti využití Modelu mapy pro sledování sociálních jevů, které souvisí se sociálním ohrožením nebo vyloučením jako výstupu individuálního projektu MPSV Podpora procesů v sociálních službách.

Gestor: MPSV.

Termín: 2015.

Kroky:

1. Vyvinutí softwaru pro sledování sociálních jevů (GIS, MIS).

Gestor: MPSV

Termín: Do konce roku 2014

2. Analýza využitelnosti GIS a MIS map v prevenci a řešení bezdomovectví.

Gestor: MPSV

Termín: 2015

Plnění opatření:

V roce 2015 došlo v rámci systémového projektu Podpora procesů v sociálních službách k realizaci veřejné zakázky Informační systém pro periodické sledování vybraných sociálních jevů na republikové úrovni. Informační systém je od konce roku 2015 dostupný na webu pro vybrané uživatele, jedná se především o pracovníky obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a krajských úřadů. Na jaře roku 2016 proběhlo hodnocení prvních měsíců provozu systému, výsledky však v době zpracovávání této zprávy ještě nejsou dostupné.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je částečně plněno. Vzhledem ke skutečnosti, že ještě není dostupné vyhodnocení fungování systému a systém není rozšířen po celé ČR, **navrhuje se prodloužit termín plnění opatření do 31. 12. 2017.**

5.4.2d Vyhodnocování existujících zahraničních i domácích výzkumů v oblasti bezdomovectví a jejich aplikace do politik ČR. Realizace a financování výzkumů zaměřených na získání chybějících klíčových dat o bezdomovectví se zvážením spolupráce s vysokými školami. Spolupráce se zahraničními partnery v oblasti získávání, vyhodnocování a aplikace dat a nástrojů při zvážení možnosti financování vybraných opatření z fondů EU.

Gestor: MPSV ve spolupráci s VÚPSV, Sociologickým ústavem, ÚV.

Termín: Průběžně.

Popis opatření: Zásadní bariérou pro řešení problematiky bezdomovectví je nedostatek relevantních dat o problematice bezdomovectví. Problémem je dostupnost informací o bezdomovcích dle ETHOS, o fungování existujících služeb, jejich financování a dostupnosti, absence hodnocení dosavadních politik ve vztahu k bezdomovectví. Pro tvorbu efektivních politik v oblasti prevence a řešení bezdomovectví je zásadní systematické, pravidelné a dlouhodobé sledování dat o osobách dle ETHOS v rámci ČR. V současnosti jsou důležitým zdrojem informací dosud málo prozkoumané zahraniční zdroje. Potřebné je též získávání dat srovnatelných v rámci EU (státy, které používají definici ETHOS).

Kroky:

1. Zadání a vypracování analýzy zaměřené na vyhodnocení existujících a chybějících dat (VÚPSV).

Gestor: MPSV ve spolupráci s VÚPSV a Meziřesortní pracovní skupinou

Termín: 2015

2. Nastavení spolupráce VÚPSV a Meziřesortní pracovní skupiny, vzájemné pravidelné setkávání nad průběžnými výstupy analýzy, plánování dalšího postupu.

Gestor: MPSV ve spolupráci s VÚPSV a Meziřesortní pracovní skupinou

Termín: 2014-2015

3. V rámci pravidelných setkání Meziřesortní skupiny vyhodnocování potřeb realizace analýz/výzkumů zaměřených na doplnění chybějících dat a pořádání výzkumných konferencí, financovaných z OPZ.

Gestor: MPSV ve spolupráci s Meziřesortní pracovní skupinou

Termín: Průběžně

Plnění opatření:

MPSV navázalo velmi úzkou spolupráci s VÚPSV, který v minulém roce vytvářel pro ministerstvo několik analýz zabývajících se bezdomovectvím a sociálním vyloučením. Na konci roku 2014 byla MPSV předána rozsáhlá analýza s názvem **„Vyhodnocení existujících domácích výzkumů a dat v oblasti bezdomovectví a návrh dalšího postupu k získávání chybějících klíčových dat o bezdomovectví v ČR nezbytných pro vytváření politik zaměřených na tuto cílovou skupinu“**. V průběhu roku 2014 vznikaly také výzkumné práce **„Role lokálních vlád při řešení problémů sociálního začleňování“** a **„Chudoba, deprivace a sociální vyloučení v České republice s důrazem na děti a domácnosti vychovávající děti“**. Tyto materiály již MPSV převzalo, a to v březnu a květnu 2015.

Dále VÚPSV realizoval projekt TD020141 **„Metodika prevence ztráty bydlení“** (s finanční podporou TA ČR v rámci programu Omega), jehož výsledkem je certifikovaná metodika, která byla MPSV předána v průběhu roku 2015. Metodika si klade za cíl **posílit výkon sociální práce** zejména na obcích s rozšířenou působností, **včetně aktivního vyhledávání osob ohrožených ztrátou bydlení**. Bližší informace viz opatření 5.1.2c.

Úřad vlády zajistil provedení řady výzkumů v oblasti bezdomovectví a efektivity nástrojů řešení bezdomovectví. Pro národní úroveň a návrh politik na řešení bezdomovectví je relevantní zejména evaluace fungování dvou systémů dostupného bydlení, které poukázaly na nízký podíl klientů, kteří v těchto systémech získávají stabilní bydlení, a na širší podmíněnosti tohoto stavu. Výzkumné zprávy („Dostupné bydlení jako nástroj podpory standardního nájemního bydlení: mechanismy fungování dvou systémů“ a „Bydlení a sociální začleňování: kvalitativní analýza trajektorií uživatelů dostupného bydlení“) byly v průběhu roku 2015 prezentovány na několika workshopech a jsou připravovány k publikaci v roce 2016.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je průběžně plněno. Meziresortní pracovní skupina dále upozorňuje na to, že je třeba dále se věnovat krokům 2. a 3. a nastavit pravidelné setkávání pracovní skupiny a spolupráci s VÚPSV. Analytické materiály jsou pouze východiskem pro koncepční práci s daty.

5.4.2e Šíření informací a dobré praxe o řešení problematiky bezdomovectví mezi tvůrci sociálních politik na všech úrovních správy.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MMR, MV, Agenturou pro sociální začleňování, SMO ČR, AK ČR, Meziresortní pracovní skupinou.

Termín: Průběžně.

Kroky: Řešeno v návaznosti na 5.4.2i (viz níže).

Plnění opatření:

K plnění opatření přispívá též **individuální projekt MPSV „Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni“** (CZ1.04/3.1.00/04.00016), jehož realizace byla započata v říjnu 2014 a který byl ukončen v prosinci 2015. Obecným cílem projektu je přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a sociálního vyloučení, ke kterému se ČR zavázala v rámci strategie Evropa 2020, vycházejícího ze strategie Evropa 2020: *„Udržení hranice počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s nízkou pracovní intenzitou do roku 2020 na úrovni roku 2008“*. Konkrétním cílem je zajistit odpovídající podporu místním aktérům ve vytváření sociálně začleňujících politik, a to vč. doporučeného způsobu identifikace témat místních strategií a zapojení relevantních aktérů. V rámci projektu byly vypracovány tři metodické dokumenty: **Metodika vytváření strategie sociálního začleňování na místní úrovni, Metodika řešení předluženosti nejchudších obyvatel a Návrh na řešení vybraných sociálně-zdravotních aspektů problematiky bezdomovectví s vazbou na regionální a místní specifika**. Byl také vytvořen informační materiál **„Informace a kontakty pro osoby v nouzi“**, který srozumitelným způsobem shrnuje formy pomoci dostupné na lokální či regionální úrovni, a to včetně kontaktů a dalších důležitých informací. **Veškeré materiály vytvořené v projektu byly představeny na závěrečné konferenci k projektu a také rozeslány na všechny ORP a kraje v ČR, mimo hlavního města Prahy.**

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je průběžně plněno.

5.4.2f Sociální začleňování bezdomovců s podporou podnikatelského sektoru (podpora sociálního podnikání zaměřeného na bezdomovce nebo osoby ohrožené ztrátou bydlení, programy zaměstnávání cílové skupiny, veřejně prospěšné činnosti podniků) a zvážení možnosti financování vybraných opatření z fondů EU a případné vytvoření mechanismů pro jejich financování.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MPO, podnikatelskými subjekty a zaměstnavateli.

Termín: Od 1. pol. roku 2014.

Kroky:

1. Při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti (dále jen „APZ“) reflektovat bezdomovectví jako sociální znevýhodnění vedoucí k sociálnímu vyloučení či ohrožení sociálním znevýhodněním. ad Podpora sociálního podnikání zaměřená na bezdomovce a osoby ohrožené bezdomovectvím:

Na úseku politiky zaměstnanosti je rozhodná podpora zejména konkrétních znevýhodněných osob, nikoliv podnikatelských subjektů, a v zásadě i v případě možné podpory sociální ekonomiky (spíše na bázi účelně vytvářených pracovních míst) bude probíhat v rámci podpory znevýhodněných osob prostřednictvím nástrojů APZ, tedy dle výše uvedeného bodu.

Gestor: MPSV

Termín: průběžně

2. Podpora sociálního podnikání bude řešena prostřednictvím OPZ (investiční priority 2.1, specifický cíl 2 - rozvoj sektoru sociální ekonomiky). Bezdomovci jsou v současném období jednou z cílových skupin, na kterou mohou být zaměřeny podniky v rámci podpory sociálního (integračního) podnikání. V OPZ je předpoklad, že budou opět explicitně uvedeni ve vyhlašovaných výzvách jako cílová skupina pro tento typ projektů.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MPO, podnikatelskými subjekty a zaměstnavateli

Termín: V roce 2014 proběhne příprava výzev, předpokládaný termín vyhlášení 1. pol. roku 2015.

Plnění opatření:

MPSV připravilo projektový záměr na pokračování aktivit na podporu sociálního podnikání v rámci OP Z, předpokládaný začátek realizace je počátkem roku 2016 a plynule tak naváže na stávající podporu.

MPSV a MPO je zastoupeno a aktivně se účastní pracovní skupiny vytvořené při Úřadu vlády ČR k vytvoření návrhu věcného záměru zákona o sociálním podnikání.

Stanovisko Meziřesortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno dle harmonogramu.

5.4.2g Podpora vzdělávacích programů a projektů realizovaných v rámci základních škol zaměřených na problematiku bezdomovectví (zařazení informací do výuky o tom, co je to bezdomovectví, jak vzniká, kdo je bezdomovec, prevence).

Gestor: MŠMT ve spolupráci s MPSV, Meziřesortní pracovní skupinou a SMO ČR.

Termín: 2015.

Kroky: Rámcový vzdělávací plán základního vzdělávání (RVP ZV) v současnosti obsahuje problematiku, která zahrnuje problematiku prevence bezdomovectví v částech věnovaných rozvoji aktivního občanství, finanční gramotnosti a sociálního citění, nicméně je vhodné posoudit její aktuálnost po přijetí Koncepce bezdomovectví.

V roce 2015 dojde k aktualizaci dlouhodobého záměru regionálního školství a v návaznosti na to se otevře prostor pro hlubší revizi kurikula (RVP).

Plnění opatření:

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV) v současnosti obsahuje závazné očekávané výstupy, které obsahují témata prevence bezdomovectví, zejména v částech věnovaných rozvoji aktivního občanství, finanční gramotnosti a sociálního citění. K významnější obsahové revizi vzdělávacího obsahu RVP ZV dojde v horizontu 2 let, kdy bude text RVP ZV posouzen i z pohledu Koncepce bezdomovectví.

Stanovisko Meziřesortní pracovní skupiny:

Opatření je plněno.

5.4.2i Provádění osvětových aktivit v oblasti bezdomovectví zaměřených na širokou veřejnost informujících také o specifických jednotlivých skupin bezdomovců (starší osoby, mladí, ženy, příslušníci národnostních menšin, osoby se zdravotním postižením, LGBT osoby).

Gestor: MPSV ve spolupráci se SMO ČR, AK ČR, MV, MLP, Meziřesortní pracovní skupinou.

Termín: Průběžně.

Popis opatření: Ve společnosti převládá velice kritický a stereotypní názor na bezdomovce. Změnit tento pohled je otázka dlouhodobé práce skrze zviditelňování příkladů případů dobré praxe a cílené informační, osvětové a vzdělávací aktivity. Problematika bezdomovectví nemá jednoduché řešení a vyžaduje vícerozměrný přístup se zapojením veřejné správy, občanské společnosti, výzkumné a vědecké veřejnosti i bezdomovců samotných (zde se nabízí prezentace samotnými bezdomovci – divadlo, sportovní utkání, soutěže, časopisy, apod. jako součást sociálního začleňování). Zásadní

pro předcházení bezdomovectví je osvěta, tj. cílené působení na celou veřejnost. Nezbytné je také cílené dlouhodobé působení na instituce a osoby, které s bezdomovci pracují, či se zabývají bezdomovectvím. Významnou roli zde hraje koordinovaná spolupráce a výměna informací mezi aktéry (např. ve formě pořádání seminářů, školení a různých kurzů).

Kroky:

1. Zavedení spolupráce aktérů se zastřešujícím subjektem veřejné správy v oblasti sociálního začleňování a propojení teoretického rozměru akcí s praktickými zkušenostmi.

Gestor: MPSV ve spolupráci s Meziresortní pracovní skupinou

Termín: 2014

2. Vytvoření webové stránky (MPSV) s aktuálními informacemi a příklady dobré praxe, šíření informací prostřednictvím odborných seminářů zaměřených na tvůrce sociálních politik na všech úrovních správy.

Gestor: MPSV ve spolupráci s Meziresortní pracovní skupinou

Termín: Průběžně

3. Propojení s kampaní osvěty pro veřejnost.

Gestor: MPSV ve spolupráci s Meziresortní pracovní skupinou

Termín: Průběžně

Plnění opatření:

Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV disponuje vzdělávacím videem, zabývajícím se zátěžovou situací pro příslušníky policie při kontaktu s bezdomovci (natočené na základě výzkumu mapujícího zátěžové situace, je zde zachycen např. chybějící respekt, agrese, možná zdravotní rizika, nestandardní chování apod.). Toto video je MV schopno dále prezentovat pro podtržení závažnosti a nutnosti osvěty a úzké spolupráce s PČR v dané problematice.

V rámci odboru pro sociální začleňování (Agentury) probíhá od roku 2014 kampaň proti násilí z nenávisli (Hatefree). Cílem kampaně je snížit napětí ve společnosti a radikalizaci mladé veřejnosti skrze komunikační kampaň, která bude aktivně vyvracet dezinformace a mýty, poskytne argumentační výbavu, nabídne alternativy k násilným řešením problémů a získá větší prostor v médiích pro oběti a ohrožené skupiny, posílí schopnosti klíčových aktérů (školy, zástupci obcí, policie, místní iniciativy) násilí předvídat, preventivně působit a profesionálně a kvalitně jej zvládat a ve chvílích eskalace konfliktu, poskytovat podporu obětem a posílí schopnosti klíčových aktérů využít (mediální) komunikaci jako prostředek zmírňování napětí a obhajobu integračních opatření.

Součástí kampaně je také vyvracení mýtů o bezdomovcích nebo osobách v bytové nouzi a šíření dobré praxe pomocí samotných realizátorů takové dobré praxe. Aktivita šíření dobré praxe s

akcentem na samosprávy se bude realizovat v druhé polovině roku 2016, protože došlo ke zpoždění při výběrových řízeních na dodavatele služeb.

Stanovisko Meziresortní pracovní skupiny:

Opatření je průběžně plněno. Je vhodné vždy kombinovat teoretické a praktické informace a zapojovat aktéry ze sféry poskytovatelů sociálních služeb.

Příloha č. 1: Seznam zkratk

ČR	Česká republika
EAPN	Evropská síť proti chudobě
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství Úřadu práce České republiky
IROP	Integrovaný regionální operační program 2014 - 2020
MLP	ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠP	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 2007 – 2013
OP Z	Operační program Zaměstnanost 2014 - 2020
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ÚV	Úřad vlády ČR
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí